

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Inytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Materiał opracowany przez Fundację Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju

Lokalna Grupa Działania „Między Dalinem i Gościbią”

Kraków, 2021

Raport opracowany w ramach projektu „Ewaluacja zewnętrzna małopolskich lokalnych strategii rozwoju” realizowanego przez Federację LGD Małopolska.

Odwiedź portal KSOW – www.ksow.pl

Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania.

2. Analiza działalności LGD Między Dalinem i Gościbią we wszystkich tych obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez wnioskodawców jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę tej LGD.
3. Działalność LGD przede wszystkim w obszarze naborów wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie przedsiębiorczości, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach m.in. grantach. Fakt, iż LGD dwa razy otrzymało bonus wskazuje na właściwe zdefiniowanie potrzeb lokalnej społeczności.
4. Dużym kapitałem LGD Między Dalinem i Gościbią jest to, że mają kontakty ze wszystkimi, związkami wyznaniowymi, biznesmenami, samorządami etc. Jest to obecnie ok 700 instytucji, z którymi LGD ma kontakt i może podjąć współpracę.
5. W zakresie postępu rzeczowego nie było zagrożenia w osiągnięciu wskaźników. Nabory zostały ogłoszone od razu na tyle środków ile LGD posiadała. W pierwszym etapie na działalność gospodarczą, w drugim etapie na działania społeczne. Należy podkreślić, iż wnioskodawcy otrzymywali sporą pomoc ze strony pracowników biura, zwłaszcza na działania społeczne. To przełożyło się na efektywne wykorzystanie środków i realizację wskaźników. Bardzo dobre rozeznanie potrzeb mieszkańców na etapie pisania LSR przełożyło się na właściwe zrealizowanie wskaźników.
6. Znaczna część ankietowanych mieszkańców dostrzegła nowe formy wsparcia dla młodych osób, ale także inicjatywy dotyczące osób starszych. W ich opinii poprawiły się także relacje międzyludzkie i dostrzegli iż mają większy wpływ na to co się dzieje w gminie. Jednak była także część ankietowanych, która nie była w stanie odpowiedzieć, czy coś się zmieniło.
7. Pozytywnym jest fakt, iż znaczna część mieszkańców rozpoznaje i docenia działania, które są realizowane przez LGD Między Dalinem i Gościbią, ale nadal jest też taka część społeczeństwa lokalnego, która nie jest w stanie ocenić działalności tej LGD.
8. Beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Wyrazili także chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD. Zatem istnieje potrzeba dalszego działania informacyjno-doradczego ze strony LGD.

9. Obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalszą potrzebę wsparcia w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej.
10. Natomiast wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych, ale także zauważyli poprawę stanu zabytków. Ponadto w obszarze turystyki realizowany był projekt współpracy, gdzie m.in. grupą odbiorców były grupy defaworyzowane.
11. LGD podejmuje działania w zakresie wsparcia grup defaworyzowanych zarówno w obszarze aktywizacji, jak i działań w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i wsparcia zakładania nowych działalności.
12. LGD realizuje jeden projekt współpracy pt. „Rowerem w słoneczną Małopolskę” (RWSM), z zakresu utworzenia infrastruktury, poszerzenia wiedzy o regionie oraz promocji turystyki rowerowej i obszaru. Projekt jest skierowany do osób niepełnosprawnych, osób po 50 roku życia oraz osób do 30 roku życia – czyli jest to projekt dla zdefiniowanych w LSR grup defaworyzowanych, co dodatkowo podnosi wartość projektu. W przyszłości warto kontynuować realizację i poszerzyć zakres realizowanych projektów współpracy, które pozytywnie wpływają na rozpoznawalność LGD oraz zdobywanie nowych doświadczeń w pracy nad rozwojem lokalnym.
13. Analiza wyników badań wśród wnioskodawców wskazała, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji dla nich jest strona LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD.
14. Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczny odbiorców.
15. Widoczne zaangażowanie zarówno pracowników Biura jak i Zarządu i Rady ma swoje przełożenie efektywność procesu wdrażania LSR. Ponadto LGD jest rozpoznawalna, ale w opinii Zarządu duża jest też rola samorządów, ludzi z którymi współpracują. Tak samo było

w poprzednim okresie programowania, gdzie władarze gmin promowali LGD w środowiskach wiejskich. Na każdym spotkaniu wiejskim był przedstawiciel LGD.

2. Spis treści.

1. Streszczenie najważniejszych wyników badania	3
2. Spis treści.....	6
3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.	7
4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.	12
Metody i techniki badawcze.....	12
Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych.....	13
Wielkości i struktura próby	14
Harmonogram realizacji badania	15
Podstawowe założenia realizacji Zlecenia.....	16
5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.....	17
5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia	17
5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR	29
5.3. Projekty współpracy	40
5.4. Działania poza RLKS	40
5.5. Działalność Biura LGD	40
5.6. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności	51
6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.	57
6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR	57
6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny	57
6.3. Przedsiębiorczość	58
6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	58
6.5. Grupy dewaforyzowane	59
6.6. Innowacyjność	60
6.7. Projekty współpracy	60
6.8. Ocena funkcjonowania LGD	60
6.9. Ocena procesu wdrażania	61
6.10. Wartość dodana podejścia LEADER.....	61
7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.	62
8. Spis tabel i wykresów.	64
9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.	65
Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD Między Dalinem a Gościbią.....	65
Ankieta dla beneficjentów LGD Między Dalinem a Gościbią.....	69

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

W odpowiedzi na przesłane drogą mailową dnia 17 maja 2021 roku zapytanie ofertowe dotyczące realizacji badań ewaluacyjnych małopolskich lokalnych strategii rozwoju, Fundacja Socjometr Laboratorium Rozwiązań Społecznych, NIP 5130234526 z siedzibą w 32-087 Pękwice, ul. Ojcowska 15/1 (gm. Zielonki) przedstawiła ofertę zgodną z wskazanymi w zapytaniu wytycznymi. W ramach zlecenia Fundacja Socjometr przeprowadziła badania, analizy oraz przygotowała raporty dla wszystkich 32 grup z terenu małopolski. Każdy LGD otrzymał zindywidualizowany raport powstały na bazie przesłanych przez LGD danych oraz przeprowadzone badania jakościowe i ilościowe przez ekspertów Fundacji Socjometr.

Fundacja Socjometr to niezależny podmiot specjalizujący się w badaniach społecznych, spełniający wymogi przedstawione w Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Opis doświadczenia niezbędnego do wykonania badań ewaluacyjnych stanowił załącznik do oferty.

Ewaluacja Lokalnych Strategii Rozwoju jest badaniem specyficznym i wymaga wiedzy z zakresu funkcjonowania programu LEADER, a także podmiotów je wdrażających – Lokalnych Grup Działania. Są to organizacje, które realizują swoje zadania w myśl zasad określanych jako Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Międzysektorowość, a także oddolny charakter realizacji strategii ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia założeń programowych powołania wspomnianych instytucji, dlatego ich ewaluacja musi uwzględniać nie tylko badania dotyczące realizowanych celów strategicznych, ale także zaangażowania społecznego i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi na obszarze wdrażania strategii.

Ewaluacja ex-post wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania została wykonana w okresie od początku czerwca do końca października 2021 i objęła okres od początku wdrażania LSR w okresie programowania 2014-2020 do 31.05.2021 roku, zgodnie z:

- Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, które dostępne są na stronie Internetowej <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program->

[Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS,](#)

- Wskazówkami zawartymi w Podręczniku Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju, który dostępny jest na stronie Internetowej [http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS,](http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa/Program-Rozwoju-Obszarow-Wiejskich-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolecznosc-RLKS)
- Postanowieniami Lokalnej Strategii Rozwoju aktualnej na dzień 31.05.2021 r.

Data 31.05.2021 roku została ustalona jako dzień, w którym będzie analizowany stan wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Takie założenie było niezbędne do tego, aby rozpocząć prace analityczne i aby uniknąć sytuacji, w której LGD w okresie od początku czerwca do końca października dostarczałyby aktualnych danych na bieżąco tym samym uniemożliwiając analizę.

Badanie zostało zakończone opracowaniem raportów z badań dla poszczególnych LGD odrębnie oraz opracowaniem ponad 15 minutowego filmu promującego program LEADER i LGD w województwie małopolskim, a także prezentacji multimedialnej, która została zaprezentowana w formie publicznej na spotkaniu online w dniu 15.10.2021 roku.

Ze względu na specyfikę realizacji badania wynikającą ze wspólnego zlecenia przygotowanego przez Federację LGD Małopolska, Fundacja Socjometr przygotowała uniwersalny schemat badawczy dla każdej z Lokalnych Grup Działania. Taka procedura, czyli przeprowadzenie badania w każdym z LGD w oparciu o wystandardyzowane metody, techniki i narzędzia badawcze, zapewniła sprawne przeprowadzenie procesu, porównywalność wyników badań oraz tworzenie zestawień i wniosków dla całego województwa. Dzięki takiemu podejściu uzyskano niewątpliwe, dodatkowe korzyści ze zrealizowanego zlecenia. Była to okazja do zebrania unikalnych danych ważnych z punktu widzenia tak pojedynczego LGD, Federacji LGD Małopolska jak i Instytucji Zarządzającej, jak i wszystkich innych instytucji działających na obszarze województwa małopolskiego, które zajmują się szeroko rozumianym rozwojem lokalnym. Dodatkowo, przygotowany w oparciu o to założenie plan badawczy pozwolił na przeprowadzenie tak obszernego badania, jakim jest ewaluacja wszystkich lokalnych strategii rozwoju województwa małopolskiego, stosując triangulację metod i technik badawczych w tak krótkim czasie z zachowaniem wysokich standardów realizacji badań społecznych.

Realizacja zlecenia wymagała przeprowadzenia szeregu badań z wykorzystaniem zróżnicowanych metod i technik badawczych. Część z nich ma charakter zapośredniczony (np. CAWI, kwestionariusz ankiety), co oznacza, że do ich realizacji badacz nie musi wchodzić w relacje typu face-to-face z osobą badaną. Wśród zaproponowanych technik są jednak również takie, które w założeniu wymagają kontaktu bezpośredniego (IDI, FGI).

Zasadniczym celem badania ewaluacyjnego była, zgodnie z zapytaniem ofertowym identyfikacja i ocena efektów realizacji LSR dla poszczególnych LGD działających na obszarze województwa małopolskiego.

Przedmiotem badania, którego wyniki zaprezentowane zostały w niniejszym raporcie, jest Lokalna Strategia Rozwoju przygotowana w okresie programowania UE 2014-2020. W zakresie ewaluacji uwzględniono zróżnicowane działania podjęte w celu jej skutecznego wdrażania, a także działania Lokalnej Grupy Działania wykraczające poza samą strategię, a wpisujące się w statutowe obszary działalności Stowarzyszenie.

Analiza wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych została przeprowadzona z uwzględnieniem przyjętych przez Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne kryteriów oceny, do których zaliczyć należy:

Trafność – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów,

Spójność – kryterium to pozwala ocenić stopień spójności LSR z innymi dokumentami programowymi i strategiami obejmującymi obszar realizacji LSR,

Efektywność – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas,

Skuteczność – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte,

Użyteczność – kryterium to pozwala ocenić stopień zaspokojenia potrzeb odbiorców działań w wyniku osiągnięcia rezultatów operacji,

Trwałość efektów – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju¹.

Z wykorzystaniem powyższych kryteriów ewaluacji, w badaniach starano się odpowiedzieć na sformułowane na podstawie Wytycznych 5/3/2017 pytania badawcze, które zostały przypisane do następujących obszarów badawczych.

1. Ocena wpływu na główny cel LSR
  - a. Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
  - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
  - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
  - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
  - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
  - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
  - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
  - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
  - b. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
  - c. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

---

¹ *Standardy ewaluacji*, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, <http://pte.org.pl/o-ewaluacji/>

6. Innowacyjność
  - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
  - b. Jakie można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
7. Projekty współpracy
  - a. Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
  - b. Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?
8. Ocena funkcjonowania LGD
  - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
  - b. Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
  - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Ocena procesu wdrażania
  - a. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
  - b. Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
  - c. Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
  - d. Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?
10. Wartość dodana podejścia LEADER
  - a. Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
  - b. Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
  - c. Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
  - d. Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Szczegółowe obszary działań LGD, które zostały poddawane ocenie to:

1. Działalność biura LGD, w tym w szczególności jakość i efektywność świadczonego doradztwa dla beneficjentów,
2. Realizacja planu komunikacji, rozpoznawalność LGD, wymiana informacji z mieszkańcami obszaru oraz jakość podejmowanych działań komunikacyjnych,
3. Realizacja rzeczowo-finansowa Lokalnej Strategii Rozwoju,
4. Funkcjonowanie organów LGD,
5. Działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej oraz włączenia społecznego (w szczególności wsparcie udzielone przedstawicielom grupy defaworyzowanej),
6. Działania LGD w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki i dziedzictwa kulturowego,
7. Promowanie innowacyjności na obszarze objętym LSR,
8. Realizacja projektów współpracy,
9. Realizacja projektów wykraczających poza RLKS.

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.

Metody i techniki badawcze

Ewaluacja ex-post została przeprowadzona w oparciu o zróżnicowane metody i techniki badawcze. Fundacja Socjometr w przypadku każdego z zadań badawczych uwzględnił już stosowane przez LGD narzędzia badawcze, aby – jeśli to możliwe – zachować kontynuację trwającego na przestrzeni wdrażania LSR procesu badawczego. Wśród zastosowanych metod i technik badawczych należy wskazać:

- a) Desk research (analizę danych zastanych) - analiza dokumentacji wytworzonej przez biuro i organy LGD. Analiza ogólnodostępnych danych statystycznych (Bank Danych Lokalnych, Vademecum Samorządowca, Wskaźniki dochodów podatkowych gmin Ministerstwa Finansów, Główny Urząd Statystyczny). Analiza desk research poprzedziła całość badań empirycznych i oprócz istotnego wkładu do raportu, umożliwiła dobre przygotowanie się badaczy do zadań terenowych.
- b) Przeprowadzenie badań jakościowych wśród przedstawicieli biura, Zarządu, Rady LGD:
  - a. wywiady eksperckie - wywiady indywidualne wśród pracowników biura,

b. zogniskowane wywiady grupowe (FGI) – przeprowadzone wśród przedstawicieli Zarządu i Rady LGD pozwoliły zebrać wiedzę dotyczącą tak bieżących jak i strategicznych działań LGD,

c. ankieta online skierowana do Przedstawicieli Zarządu oraz Rady – ankieta została wysłana do dwóch osób w każdym z LGD po przeprowadzeniu wywiadów w terenie. Ankieta umożliwiła respondentom uzupełnienie wypowiedzi z wywiadów.

c) Przeprowadzenie badań ilościowych:

a. Badanie ankietowe mieszkańców obszaru LGD – badanie ilościowe przeprowadzone za pośrednictwem badań online, techniką CAWI. Ankiety w formie elektronicznej zostały przesłane do każdego LGD w celu ich zamieszczenia na swoich stronach internetowych oraz (jeśli są) portalach społecznościowych. Badanie służyło do zebrania wiedzy np. na temat rozpoznawalności LGD, działalności LGD, kanałów komunikacyjnych stosowanych przez LGD, oceny realizacji celów strategicznych oraz pojedynczych operacji,

c. Badanie ankietowe wśród beneficjentów – badanie ilościowe przeprowadzone za pomocą formularza internetowego (CAWI). Ankieta została wypełniona przez beneficjentów i pozwoliła na analizę efektywności interwencji podjętych w ramach wdrażania LSR oraz przysłużyła się do badania poziomu jakości świadczonego doradztwa.

Proces badawczy oparty został o triangulację metod (ilościowe i jakościowe) oraz technik badawczych (ankieta CAWI, ankieta drukowana, wywiady indywidualne, wywiady grupowe, desk research). Zróżnicowane zostały również same źródła pozyskiwania danych, oprócz już wspomnianych danych wywołanych, eksperci Fundacji Socjometr przeanalizowali również dane zastane, wytworzone w ramach działań monitoringowych i sprawozdawczych w LGD. Analizie zostały poddane również dane ze statystyki publicznej.

[Uzasadnienie wykorzystania poszczególnych technik badawczych](#)

Wywiad pogłębiony IDI (ang. Individual In-depth Interview) – polega na uzyskaniu interesujących danych w trakcie indywidualnej i bezpośredniej rozmowy z respondentem, skoncentrowany na opiniach i poglądach respondenta (skupia się na osobistych doświadczeniach), ma na celu poznanie postaw, wrażeń, motywów kierujących działaniami respondenta, znaczeń im przypisywanych. Zwykle trwa 1-2 godziny. Jest oparty o scenariusz rozmowy, jednak zwykle nie silnie ustrukturyzowany.

Zogniskowany wywiad grupowy FGI (ang. Focus Group Interview) – przeprowadzany jednocześnie z kilkoma osobami, często przy użyciu technik projekcyjnych i wspomagających. Zwykle trwa 1.5 – 2.5 godziny. Wywiad grupowy to sytuacja bliższa sytuacjom rzeczywistym – opinie kształtują się w kontakcie z innymi ludźmi, a nie w odosobnieniu. Taka sytuacja symuluje rzeczywistą sytuację życiową, w której ludzie reagując na bodziec – ujawniają swoje opinie, które często w kontaktach z innymi ulegają pewnym modyfikacjom.

Ankieta CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview) – jest częścią metodologii opartej na ankiecie dostarczonej respondentowi za pomocą linka w panelu lub na stronie internetowej. Metoda CAWI jest uważana za jeden z najbardziej ekonomicznych sposobów zbierania danych ankietowych, ponieważ nie wymaga ankieterów, urzędzeń, ani dodatkowych narzędzi. Z tych wszystkich powodów ankiety CAWI, zwane również kwestionariuszami internetowymi, są jedną z najbardziej powszechnych metod zbierania informacji. W badaniu CAWI cała uwaga jest skupiona na konstrukcji kwestionariusza, ponieważ wskaźnik odpowiedzi jest bezpośrednio związany z jakością samego kwestionariusza. Wykorzystanie tego typu narzędzia pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby osób).

Wielkości i struktura próby

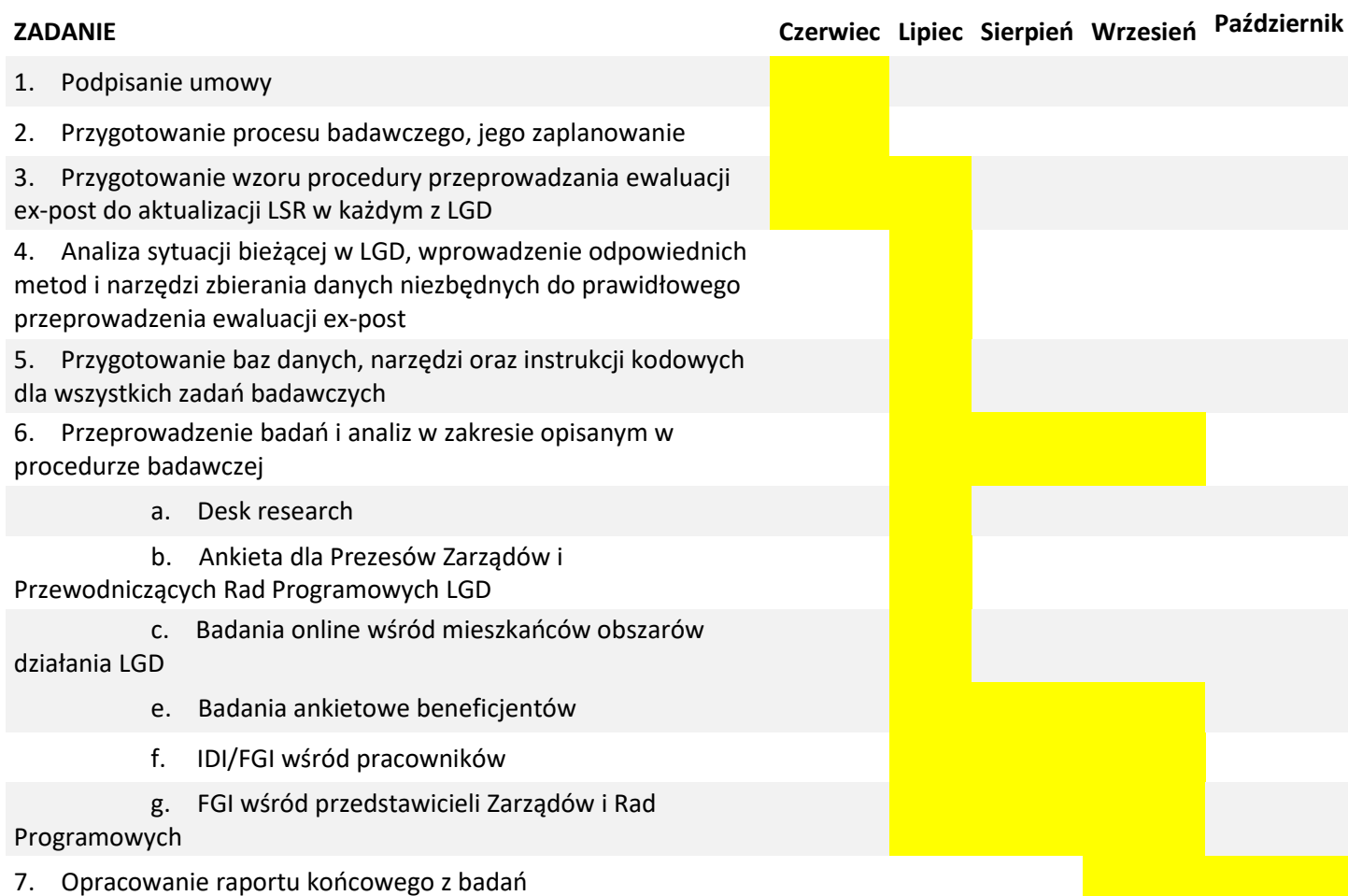
Wielkość i struktura próby zostały zaprezentowane w tabeli poniżej. Warto podkreślić, że badania będą przeprowadzone osobno, w każdym LGD podlegającym ewaluacji zgodnie ze wskazaniem w zapytaniu ofertowym. Poniższa tabela przedstawia zatem matrycę wielkości i struktury w odniesieniu do pojedynczego LGD.

Badanie	Próba (n)	Uwagi
Badania ilościowe		
Badanie ankietowe online mieszkańców obszaru LGD	n>100 osób	Zebrano opinie mieszkańców za pomocą metody badań online od minimum 100 mieszkańców badanego obszaru działania LGD. W badaniach na bieżąco sprawdzane były podstawowe parametry demograficzne, aby zapewnić możliwie prawidłowy rozkład badanej próby w odniesieniu do populacji. Należy jednak pamiętać, że w badaniach tego typu, badacz ma niewielką kontrolę na to, kto wypełnia ankietę. LGD zostało poproszone o promowanie linku na swoich stronach i kanałach społecznościowych, aby zwiększyć szansę na uzyskanie odpowiednich parametrów.

Badanie ankietowe online wśród beneficjentów	n>20	Ankieta została przesłana do beneficjentów (osób, które pozyskały i rozliczyły otrzymane z LGD środki finansowe na realizację operacji) danego LGD. Minimalna liczba ankiet do zebrania wyniosła 20.
Badania jakościowe		
Badania IDI /FGI wśród pracowników biura	2 IDI	W LGD przeprowadzono wywiadu IDI z pracownikami biura.
Badania FGI wśród członków Zarządu LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badania FGI wśród członków Rady LGD	1 FGI	Przeprowadzono jeden zogniskowany wywiad grupowy.
Badanie ankietowe online wśród Prezesów Zarządu LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.
Badanie ankietowe online wśród Przewodniczących Rady LGD	1 osoba	Wypełnienie ankiety online było opcjonalne, skierowane do osób, które chciały uzupełnić wiedzę przekazaną podczas wywiadu.

Harmonogram realizacji badania

Harmonogram realizacji poszczególnych zadań w ramach prowadzonych badań ewaluacyjnych został przedstawiony na wykresie Gantta zamieszczonym poniżej.

8. Opracowanie filmu przedstawiającego dobre praktyki wdrażania programu LEADER na terenie małopolski
9. Opracowanie prezentacji multimedialnej podsumowującej realizację badań
10. Prezentacja przygotowanej prezentacji multimedialnej

Podstawowe założenia realizacji Zlecenia

Podsumowując podstawowe jej założenia techniczne, które stanowiły fundament prawidłowego przebiegu badań:

1. Badania prowadzone były w oparciu o uniwersalny schemat badawczy w każdej z Lokalnych Grup Działania przystępujących do realizacji zlecenia Federacji LGD Małopolska – zaproponowane przez Fundację Socjometr metody i techniki badawcze były stosowane w badaniach w każdej z Lokalnych Grup Działania.
2. Sprawna komunikacja i wymiana dokumentów – sprawna komunikacja z przedstawicielami Federacji LGD Małopolska oraz przedstawicielami poszczególnych LGD była wymagana między innymi w procesie dostarczania niezbędnych do rozpoczęcia etapu badawczego danych ze strony każdej z LGD. LGD otrzymały konkretne wskazówki i wytyczne dotyczące tego, jakie dane i jakie dokumenty są potrzebne do rozpoczęcia analiz. W celu usprawnienia procesu zbierania danych od wszystkich LGD, Fundacja Socjometr przygotowała pliki z tabelami do wypełnienia przez pracowników LGD. Oprócz opracowanych przez Fundację Socjometr tabel, LGD zostało poproszone o przesłanie sprawozdań rocznych z wdrażania LSR za lata 2015-2020, a także aktualną na dzień 31.05.2021 Lokalną Strategię Rozwoju. Aspekt komunikacji był również ważny na etapie wysyłania kolejnych narzędzi badawczych, tj. ankiet. W przypadku badań ankietowych, ważne było sprawne umieszczenie przez pracowników LGD na stronach internetowych narzędzia skierowanego do mieszkańców, a także przesłanie przez nich narzędzi do beneficjentów realizowanych projektów. Na etapie umawiania spotkań, również bardzo ważne było zaangażowanie pracowników LGD. Szczególnie ważne było tutaj efektywne zorganizowanie spotkań z osobami podlegającymi badaniu zgodnie ze schematem (dotyczy badań IDI oraz FGI), czyli umówienie respondentów na spotkanie w określonym miejscu i czasie.

5. Opis wyników badań wraz z ich interpretacją.

5.1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz jej podstawowe założenia

Obszar LGD w całości jest położony na terenie powiatu myślenickiego w województwie małopolskim.

Powierzchnia terenu LGD „Między Dalinem i Gościbią” wynosi 213,75 km², co stanowi 31,8 % powierzchni całego powiatu. Powierzchnia obszaru województwa małopolskiego wynosi 15 183 km² z czego obszar LGD: „Między Dalinem i Gościbią” stanowi 1,41%. Obszar obydwu gmin tworzących LGD „Między Dalinem i Gościbią” przylega do siebie tworząc jednolity i zwarty obszar leżący w centralnej części województwa małopolskiego (LSR, 2021).

Rysunek 1 Obszar działania LGD.

Źródło: LSR, 2021

Do analizy niniejszego raportu przyjęto dane z GUS dla dwóch gmin z obszaru miejsko-wiejskiego.

Ludność w gminach wschodzących w skład LGD nieznacznie wzrastała na przestrzeni lat 2015-2020. Zdecydowanie większy obszar stanowi gmina Myślenice.

Tabela 1 Ludność w gminach wchodzących w skład LGD.

Ludność w gminach wchodzących w skład LGD						
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Myślenice (3)	43 493	43 734	44 021	44 189	44 444	44 519
Sułkowice (3)	14 663	14 762	14 826	14 916	14 982	15 061

Źródło: dane z GUS, 2021.

Istotną kwestią są dochody gmin. Wyrazem zdolności dochodowej gmin jest wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, czyli tzw. wskaźnik G, stanowiący podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej, wpływów z opłaty skarbowej, wpływów z opłaty eksploatacyjnej, udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. Wskaźniki w 2021 roku w gminach wchodzących w skład LGD kształtują się w przedziale 1 849,69 zł dla gminy Myślenice, oraz 1 232,57 zł dla gminy Sułkowice na rok 2021. Są to dane dla gmin miejsko-wiejskich.

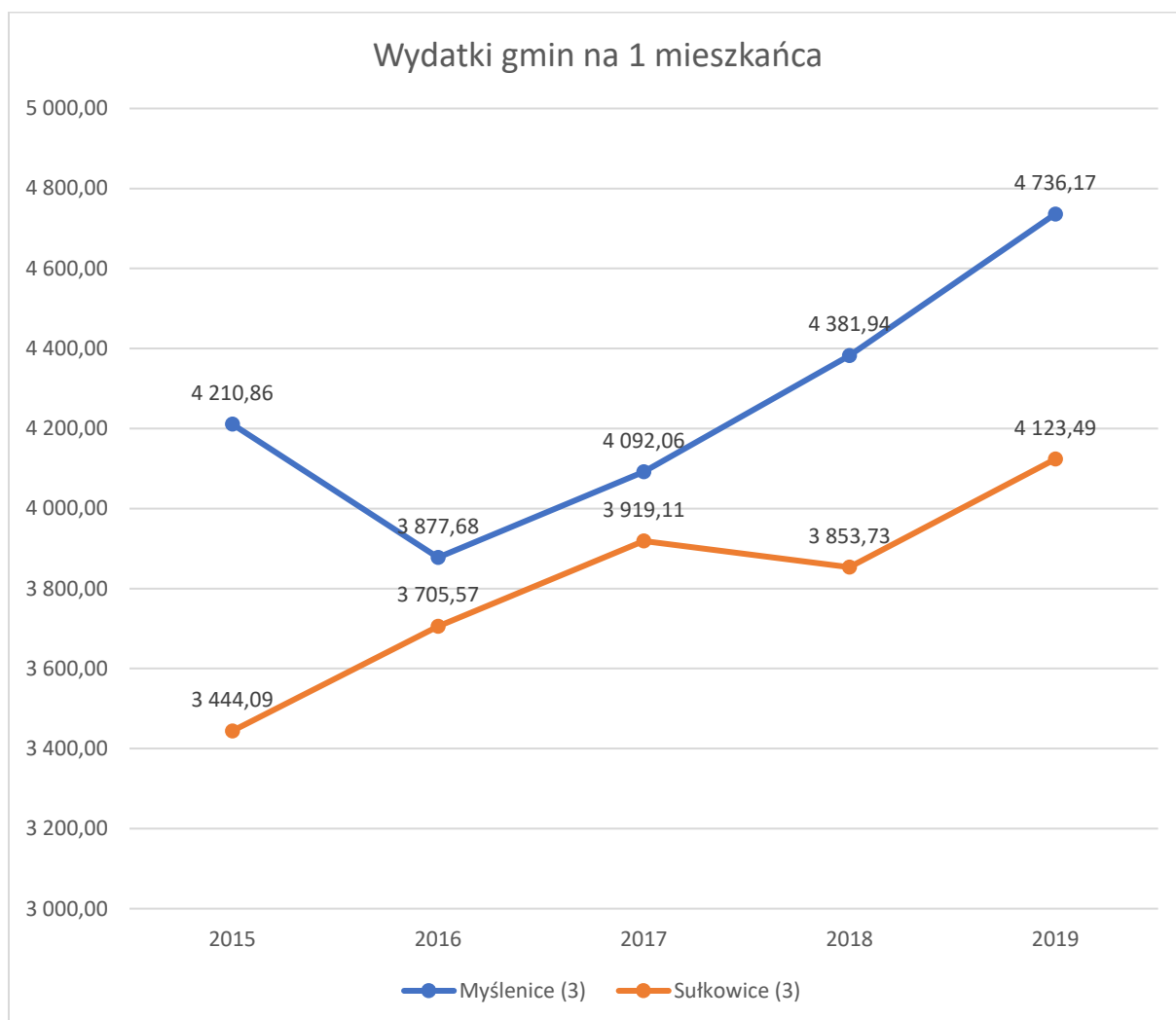
Tabela 2 Wskaźnik G dla gmin wchodzących w obszar działania LGD.

Gminy	Wskaźnik G (PLN)			
	2018	2019	2020	2021
Myślenice	1 485,65	1562,21	1 718,41	1 849,69
Sułkowice	913,07	1032,34	1 134,36	1 232,57

Źródło: <https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-województw>

Wydatki gmin przynależących do LGD z roku na rok są coraz większe. Natomiast należy zauważyć, że nastąpił spadek tych wydatków w gminie Myślenice w 2016, a w gminie Sułkowice w 2018, w porównaniu do roku poprzedniego. W kolejnych latach wydatki w obu gminach rosły.

Wykres 1 Wydatki gmin na jednego mieszkańca (PLN).

Źródło: dane z GUS, 2021.

Gminy wchodzące w skład Lokalnej Grupy Działania zajmują różne lokaty na tle wszystkich gmin małopolskich. Biorąc pod uwagę dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca zdecydowanie lepszą lokatę ma gmina Myślenice – 27. W odniesieniu do środków w dochodach budżetu gmin na finansowanie projektów UE na 1 mieszkańca na 100 miejsc jest gmina Myślenice, natomiast Sułkowice zajmują 175 miejsce w województwie. W kategorii wydatków budżetu gmin na 1 mieszkańca gmina Myślenice zajmuje 133 miejsce, a Sułkowice 172.

Tabela 3 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019.

Gmina	Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019
-------	---

	Dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca	Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie projektów UE na 1 mieszkańca	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Myślenice	27	100	133	16
Sułkowice	96	175	172	70

Źródło: Statystyczne vademecum samorządowca, 2020.

Przedsiębiorczość

Myślenice i Sułkowice posiadają długoletnie tradycje gospodarcze. Od lat rozwija się tutaj drobne rzemiosło, usługi i handel. Nie brak jednak dużych zakładów produkcyjnych.

W LSR wskazano, iż rozwój gospodarki i przedsiębiorczości jest jednym z priorytetów władz Gmin, które od kilku lat podejmują działania mające na celu wspieranie rozwoju, zarówno małych, jak i dużych podmiotów gospodarczych oraz przygotowywanie terenów pod nowe inwestycje, a także stworzenie jak najlepszego klimatu gospodarczego w miastach i na terenach wiejskich, gwarantującego inwestorom atrakcyjne warunki do lokowania w nim swojego kapitału. Do głównych czynników wpływających pozytywnie na powstawanie nowych i utrzymywanie się dotychczasowych inwestycji gospodarczych obszaru LGD zaliczono:

- korzystne położenie przy międzynarodowej drodze europejskiej E 77;
- bliskość międzynarodowego portu lotniczego w Balicach;
- formalną przynależność oraz wynikające z tego powiązania z Krakowskim Obszarem Metropolitalnym i Krakowskim Okręgiem Przemysłowym;
- bliskość przejścia granicznego ze Słowacją;
- aktywność lokalnych instytucji wspierających rozwój gospodarczy.

Z kolei wśród czynników hamujących rozwój gospodarczy wskazano m.in.:

- brak szybkiego połączenia z centrum aglomeracji (kolej aglomeracyjna);
- niedostosowanie do potrzeb system szkolnictwa na poziomie średnim;

- brak dobrej jakości zaplecza edukacyjnego na poziomie wyższym oraz powiązany z tym brak ośrodków badawczo-rozwojowych;
- słabą komunikację władz samorządowych ze środowiskami gospodarczymi;
- niewystarczającą liczbę terenów przeznaczonych pod inwestycje przemysłowe (zbyt duże rozdrobnienie terenów oraz nieuregulowane stany prawne nieruchomości).

Analizując obie gminy obszaru LGD należy podkreślić, iż zdecydowanie wzrosła liczba osób pracujących w gminie Myślenice w 2019 roku w odniesieniu do roku 2015. Natomiast w gminie Sułkowice zanotowano nieznaczny wzrost w badanych latach. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2019 roku w gminie Sułkowice była przewaga pracujących kobiet nad mężczyznami.

Tabela 4 Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD.

Gmina	Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
Myślenice (3)	8 516	10 150	3 671	4 301	4 845	5 849
Sułkowice (3)	1 837	1 801	890	884	947	917

Źródło: dane z GUS, 2021.

W LSR zwrócono uwagę na problem wzrostu bezrobocia, w kontekście likwidacji British American Tobacco z siedzibą w Jaworniku, w których zatrudnionych było 580 pracowników. W okresie od września 2010 do maja 2011 r. wszystkie pracujące tam osoby straciły zatrudnienie.

W latach 2015-2019 analizując obszary miejsko-wiejskie badanych gmin, w zakresie udziału bezrobotnych odnotowano spadek bezrobocia wg danych z GUS z roku 2020 względem roku 2015. Taka sytuacja występuje w obu badanych gminach.

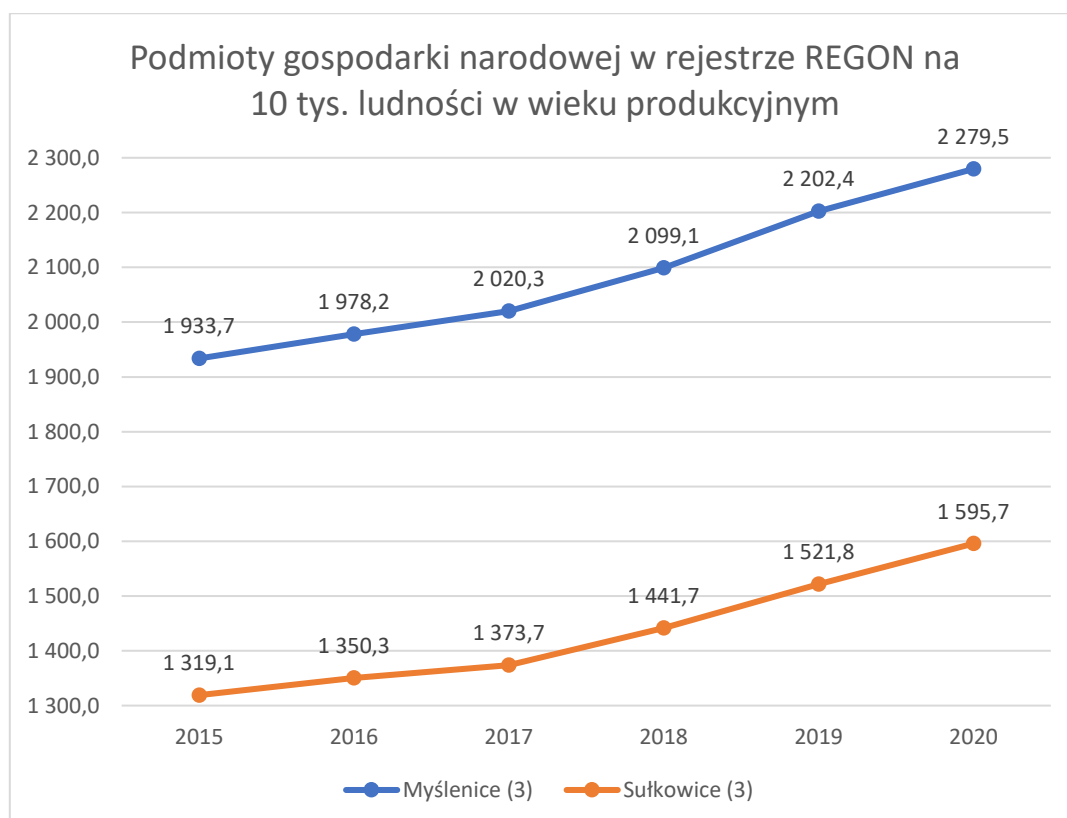
Tabela 5 Udział bezrobotnych w gminach wchodzących w skład LGD.

Gmina	Udział bezrobotnych w gminach wchodzących w skład LGD (%)					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Myślenice (3)	4,5	2,5	4,4	2,2	4,6	2,8
Sułkowice (3)	5,4	2,7	5,0	2,5	5,7	3,0

Źródło: dane z GUS, 2021.

W obu gminach obszaru LGD w latach 2015-2020 odnotowano wzrost zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym.

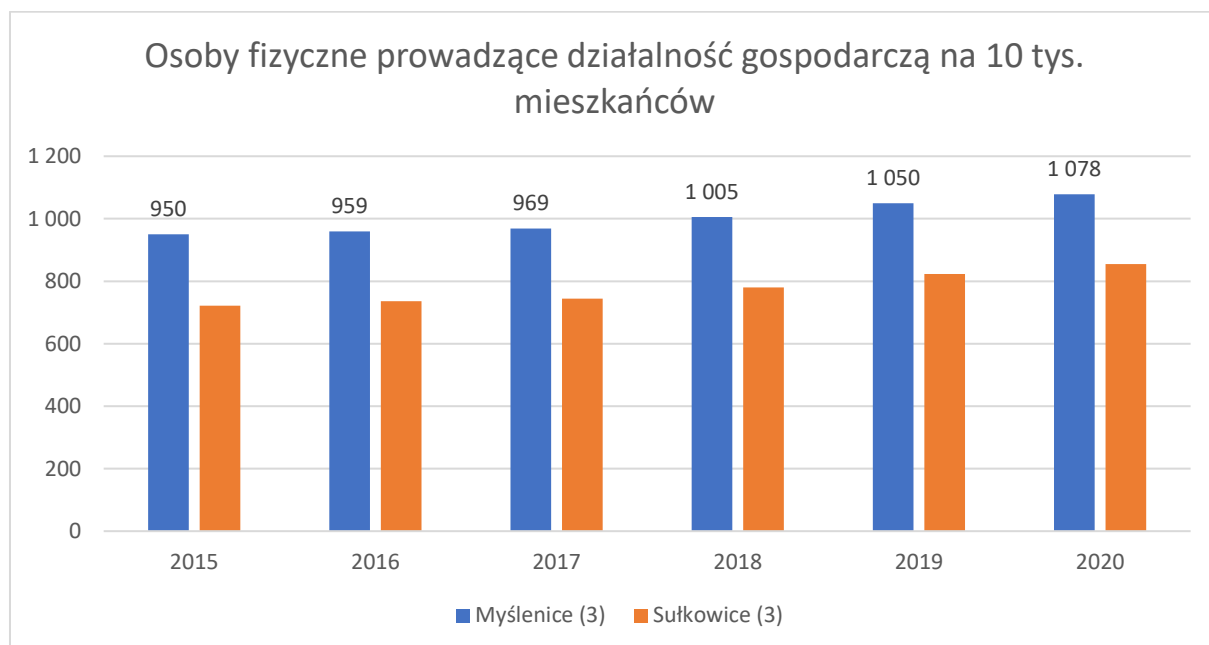
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Na obszarze LGD dało się także zaobserwować w latach 2015-2020 wzrastającą liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (na 10 tys. mieszkańców) w obu gminach także badając obszary miejsko-wiejskie. Nie jest to jednak znaczący wzrost.

Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Organizacje pozarządowe

W Lokalnej Strategii Rozwoju dużo miejsca poświęcono działalności sektora społecznego i rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego. Wskazano, iż dużym atutem obszaru LGD „MDIG” jest wysoki poziom kapitału społecznego, czyli sieci relacji międzyludzkich, przejawiających szeroko rozumianej działalności społeczno-kulturalnej. Należą do nich przede wszystkim Ochotnicze Straże Pożarne, Kluby Sportowe, Kola Gospodyń, stowarzyszenia o charakterze społecznym i turystycznym, stowarzyszenia branżowe, stowarzyszenia i towarzystwa promujące poszczególne gminy jak i cały region. Szczególnie dużą aktywność wykazują Kluby lub Zespoły sportowe, Ochotnicze Straże Pożarne, oraz Kola Gospodyń, które integrują większe grupy osób. Główne źródła zasilania organizacji to dotacje ze strony Urzędów Gmin oraz składki członkowskie. W LSR podkreślono, iż liderzy i osoby zaangażowane potrzebują wsparcia szkoleniowego i merytorycznego. Ponadto podkreślono, że nadal istnieje duża potrzeba wsparcia kapitału społecznego. Poza formalnie działającymi organizacjami pozarządowymi na terenie objętym LSR wymienione zostały dość silne grupy nieformalne wśród których wymienić należy Kola Gospodyń Wiejskich, rady Sołeckie, zespoły młodzieżowe

i dziecięce działające przy Parafiach i ośrodkach kultury. Na terenie gminy Sułkowice z danych zawartych w LSR działa 45 organizacji pozarządowych, w gminie Myślenice ponad 120. Organizacje te w swoim zakresie działania mają bezpieczeństwo, ochronę przeciwpożarową, ochronę środowiska, pomoc społeczną, promocję, kulturę, edukację, turystykę, sport i rekreację oraz rozwój obszarów wiejskich.

Grupy de faworyzowane

W LGD w trakcie spotkań, konsultacji i dyskusji wytypowano i zidentyfikowano grupy defaworyzowane, które zostały opisane w LSR. Oprócz opinii osób biorących udział w spotkaniach i konsultacjach społecznych istotnymi okazały się wcześniejsze spotkania robocze z przedstawicielami OPS, Policji, Urzędu Pracy, świetlic środowiskowych, gdzie oprócz przedstawionych statystyk uzyskano bezpośrednio informacje zebrane przez pracowników tych instytucji. Między innymi dane te pozwoliły zidentyfikować grupy defaworyzowane występujące na obszarze LGD „MDiG”.

W LSR 2014-2020 określono trzy grupy:

1. Osoby młode, do 30 r.ż.

Osoby ze zróżnicowanym wykształceniem, często zawodowym bez fachowego przygotowania, lub z wykształceniem średnim ogólnym bez przygotowania zawodowego. Osoby, które mają duży problem ze odnalezieniem się na rynku pracy z powodu młodego wieku, braku pewności siebie, brakiem wiary w siebie i swoje możliwości, a często śmieciowymi ofertami pracy na niskim uposażeniu i w formie dorywczej.

2. Osoby powyżej 50 r.ż.

Osoby wypalone zawodowo, często ze słabszym stanem zdrowia i mniejszymi możliwościami fizycznymi. Niejednokrotnie po przejściach życiowych i z tego tytułu obarczeni brakiem wiary w siebie i swoje możliwości. Ograniczający się często do biernego przeżywania swojego życia i nieumiejący odnaleźć swojego miejsca w społeczeństwie.

3. Niepełnosprawni.

Duża grupa osób w różnym stopniu niepełnosprawności, oczekująca wsparcia przede wszystkim na rynku pracy, które pozwoli im się odnaleźć w społeczeństwie, a przede wszystkim pozwoli być samowystarczalnym finansowo, co wzmocni ich poczucie własnej wartości, a zarazem włączy ich w życie społeczne z konkretną aktywnością w środowisku.

Analizując obie gminy w obszarze ludności w wieku przed, po i produkcyjnym zauważalny jest wzrost ludności w wieku przedprodukcyjnym w 2020 roku, w porównaniu do 2015. Taka sama zasada występuje w obszarze ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Gmina	Ludność gmin w wieku:					
	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Myślenice (3)	9 125	9 267	27 285	27 023	7 083	8 229
Sułkowice (3)	3 167	3 261	9 393	9 300	2 103	2 500

Źródło: dane z GUS, 2021.

Saldo migracji w obu gminach jest dodatnie. Zatem jest zdecydowanie mniejszy odpływ ludności z gmin w stosunku do ludności napływającej. Pozytywnym jest fakt, iż saldo dodatnie na przestrzeni analizowanych lat zwiększało się w obu gminach. Zdecydowany wzrost jest widoczny w gminie Myślenice.

Tabela 7 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD.

Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD				
Nazwa gminy/rok	2016	2017	2018	2019
Myślenice (3)	87	163	79	133
Sułkowice (3)	-2	-12	34	26

Źródło: dane z GUS, 2021.

Na podstawie LSR, można wskazać, iż główne powody ubiegania się o przyznanie pomocy to: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność lub długotrwała choroba, alkoholizm, niezaradność życiowa, bezdomność. W LSR w sposób bardzo równomierny wskazano jednoznacznie na grupy, które w obecnej sytuacji mają utrudniony dostęp do rynku pracy.

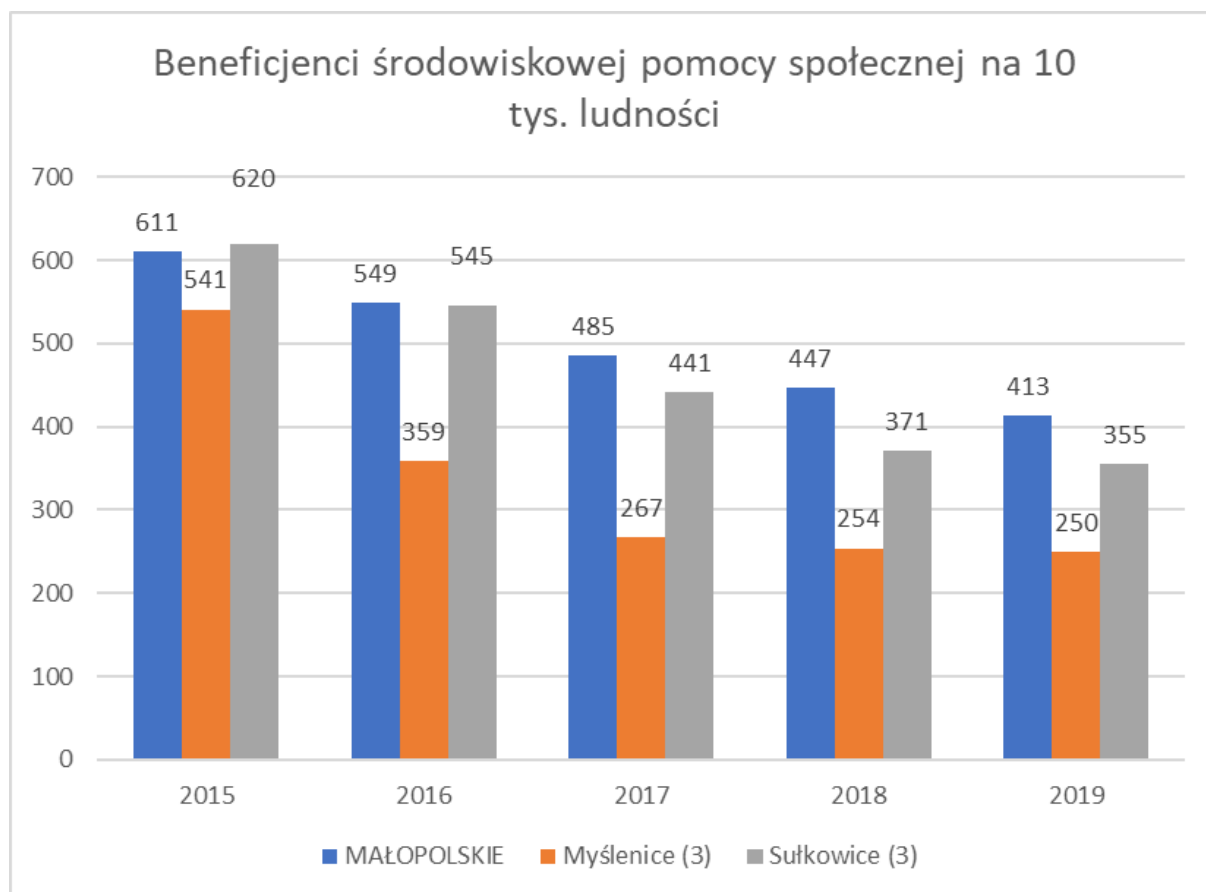
Analizując obie gminy w obszarze pomocy społecznej należy podkreślić, iż zmniejszył się zakres beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w badanych latach 2015 – 2019.

Tabela 8 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności					
Nazwa gminy/rok	2015	2016	2017	2018	2019
MAŁOPOLSKIE	611	549	485	447	413
Myślenice (3)	541	359	267	254	250
Sułkowice (3)	620	545	441	371	355

Źródło: dane z GUS, 2021.

Wykres 4 8 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.

Źródło: dane z GUS, 2021.

Turystyka

W Lokalnej Strategii Rozwoju dokonano charakterystyki obszaru pod względem przyrodniczym, historycznym i kulturowym. W analizie SWOT w LSR w mocnych stronach wymieniono:

- walory przyrodnicze i krajobrazowe – lasy, rzeki,
- atrakcyjność turystyczna obszaru (Beskid Makowski, Beskid Niski, Pogórze Makowskie, Jezioro Dobczyckie, Zarabie),
- atrakcyjną przestrzeń dla turystyki konnej, rowerowej, pieszej i narciarstwa biegowego.

Poniższa tabela prezentuje obiekty noclegowe, w obszarze miejsko-wiejskim badanych gmin. Są to jednak tylko obiekty zarejestrowane. Natomiast rozwój w obszarze turystyki, został wskazany w analizie SWOT w szansach związanych z rozwojem turystyki przede wszystkim weekendowej, przy wykorzystaniu tradycji obszaru oraz lokalnych atrakcji turystycznych (np. Zalew Dobczycki). Taki rodzaj turystyki niekoniecznie wiąże się z bazą noclegową. Z całą pewnością dużą grupą turystów są mieszkańcy Krakowa i okolic, którzy korzystają z infrastruktury turystycznej badanego obszaru, nie korzystając przy tym z noclegów. To z całą pewnością ma przełożenie na rozwój innych usług turystycznych m.in. gastronomicznych, rekreacyjnych.

Natomiast w LSR podkreślono konieczność poszerzenia oferty turystycznej w zakresie zwiększenia bazy noclegowej czy liczby gospodarstw agroturystycznych, podyktowaną przez nowe wymagania stawiane przed lokalnym rynkiem.

Tabela 9 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat.

Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat			
Nazwa gminy/rok	2016	2018	2020
Myślenice (3)	6	5	4
Sułkowice (3)	2	3	3

Źródło: dane z GUS, 2021.

Cele zapisane w LSR

W Lokalnej Strategii Rozwoju określono cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia.

Pierwszy cel ogólny: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, współpracy międzysektorowej i budowa różnorodności gospodarczej z wykorzystaniem potencjału obszaru i mieszkańców.

W ramach celu ogólnego, określono cel szczegółowy:

- Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy.

Drugi cel ogólny: Inwestowanie w sferę społeczną zapewniającą rozwój mieszkańców, oraz promocję obszaru z poszanowaniem tradycji, dziedzictwa kulturowego, ekologii, rekreacji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców.

W ramach drugiego celu ogólnego określono trzy cele szczegółowe:

- Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, społecznej, edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej dla poprawy życia mieszkańców
- Promocja obszaru i aktywizacja społeczna mieszkańców w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Dbłość o stan środowiska naturalnego i promowanie postaw proekologicznych oraz zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego

W Lokalnej Strategii Rozwoju podkreślono, iż cele te są zgodne z celami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj.: poprawą konkurencyjności rolnictwa, zrównoważonym zarządzaniem zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu oraz zrównoważonym rozwojem terytorialnym obszarów wiejskich.

Cele LSR są także zgodne z celami przekrojowymi, które realizował PROW 2014-2020, a więc innowacyjnością, ochroną środowiska oraz działaniami z zakresu zachowań proekologicznych i OZE. Wskazano, iż realizacja LSR pozwoli także na realizację celu szczegółowy 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „Wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”.

5.2. Rzeczowy i finansowy postęp w realizacji LSR

Ocena postępu rzeczowo-finansowego pozwala sprawdzić efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Zmiany w LSR wynikały m.in. z faktu iż LGD otrzymała dwa razy nagrodę. W pierwszym etapie naborów zainteresowanie naborami ze strony wnioskodawców było największe. W opinii pracowników LGD przedsięwzięcia gospodarcze miały większe powodzenie niż pozostałe. W pierwszym etapie wdrażania LSR największym zainteresowaniem cieszyły się działania mające na celu rozwój istniejących działalności gospodarczych, a obecnie większym zainteresowaniem cieszy się dofinansowanie na podjęcie działalności. Należy podkreślić, iż zawsze wniosków było więcej, niż możliwości dofinansowania. Jeśli wnioskodawcy wycofali się z realizacji projektu, to wynikało to ze zbyt długiego czasu oczekiwania na decyzje i środki finansowe.

Tabela 10 Historia naborów.

Data naboru	Przedsięwzięcie (K – konkurs, O – operacja własna, G – projekt grantowy)	Liczba złożonych wniosków	Liczba wybranych wniosków	Liczba podpisanych umów	Protesty złożone	Protesty / odwołania uwzględnio ne
11-05-2017 do 25-05- 2017	Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą (K)	23	15	15	2	0
11-05-2017 do 25-05- 2017	Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą (K)	19	10	10	1	0
11-05-2017 do 25-05- 2017	Wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach (K)	2	2	2	1	1
10-07-2017 do 24-07- 2017	Budowa lub budowa wraz z doposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku (K)	7	7	6	nd	nd
10-07-2017 do 24-07- 2017	Ochrona i rewitalizacja zabytków ich remonty i konserwacja (K)	1	1	1	nd	nd
04-06-2018 do 18-06- 2018	Rozbudowa lub odtworzenie obiektów z tradycjami lub rzemiosłem (K)	1	1	1	nd	nd
06-06-2018 do 20-06- 2018	Wsparcie finansowe grup zainteresowań lub organizacja czasu wolnego (G)	21	21	21	nd	nd

06-06-2018 do 20-06-2018	Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy promocyjne (G)	2	2	2	nd	nd
06-06-2018 do 20-06-2018	Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy promocyjne (G)	4	4	4	nd	nd
06-06-2018 do 20-06-2018	Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków (G)	nabór odwołany				
06-06-2018 do 20-06-2018	Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków (G)	nabór odwołany				
14-08-2018 do 28-08-2018	Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków (G)	5	5	5	nd	nd
14-08-2018 do 28-08-2018	Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków (G)	5	5	5	nd	nd

22-10-2020 do 05-11-2020	Rozbudowa lub odtworzenie obiektów z tradycjami lub rzemiosłem (K)	1	1	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Rozbudowa lub odtworzenie obiektów z tradycjami lub rzemiosłem (K)	1	1	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Budowa lub budowa wraz z doposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku (K)	3	3	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Budowa lub budowa wraz z doposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku (K)	1	1	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Budowa lub budowa wraz z doposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku (K)	3	3	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy promocyjne (K)	4	4	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy promocyjne (K)	2	2	nabór w trakcie oceny	nd	nd
22-10-2020 do 05-11-2020	Ochrona lub rewitalizacja zabytków lub ich remonty lub konserwacja (K)	2	2	nabór w trakcie oceny	nd	nd
04-02-2021 do 18-02-2021	Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą (K)	22	6	nabór w trakcie oceny		
04-02-2021 do 18-02-2021	Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą (K)	12	6	nabór w trakcie oceny		

Źródło: dane własne LGD.

Nabory zostały ogłoszone od razu na tyle środków ile LGD miała do dyspozycji. Ogłaszanie naborów można podzielić na dwa etapy. W pierwszym etapie ogłaszane były nabory na projekty w zakresie przedsiębiorczości, w drugim etapie na działania społeczne. Należy podkreślić, iż jest spora pomoc dla beneficjentów ze strony pracowników biura, zwłaszcza w pomocy przy opracowaniu wniosków na realizację działań społecznych.

Należy podkreślić, iż pandemia miała znaczenie w przypadku pracy Rady, wiązało się to z przesuwaniem terminów ogłaszanych naborów. Zdecydowana większość projektów została oceniona przed pandemią, a tylko ostatni nabór odbył się w trakcie pandemii.

Postęp rzeczowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Tabela 11 Postęp rzeczowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Wskaźniki rezultatu	Kod wskaźnika (dotyczy EFFROW)	Jednostka miary	Stan początkowy	Stan docelowy	Realizacja (%)	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Kod wskaźnika (dotyczy EFFROW)	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
													U	P
1.	1.1 Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy	Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3	Szt.	0	38	29%	1.1.1 Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć	liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	1.1	Szt.	21	71%	71%

ej z wykorzystan iem potencjału obszaru i mieszkańc w									działalność gospodarczą	liczba operacji polegają ca na rozwoju istniejąc ego przedsię biorstwa	1.2	szt	15	60%	53%
									1.1.2 Wdrażanie innowacji w przedsiębior stwach	liczba operacji ukierunk owanych na	2.13	szt	2	100%	100%

									innowacje					
2. Inwestowanie w sferę społeczną zapewniającą rozwój mieszkańców, oraz promocję obszaru z poszanowaniem tradycji, dziedzictwa kulturowego, ekologii, rekreacji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców	2.2 Promocja obszaru i aktywizacja społeczna mieszkańców w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	liczba osób które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	4.2	os	0	50	0%	2.2.1 Szkolenia, doradztwo, spotkania informacyjne dla instytucji, mieszkańców, pracowników i organów LGD	Liczba podmiotów w którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	Szt.	600	0%	0%
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	-	os	0	576	0%	2.2.2 Promowanie obszaru lub jego walorów	liczba spotkań informacyjnych	4.3	Szt.	48	0%	0%

		informacyjn o- konsultacyjn ych						poprzez kultywowanie lub odtworzenie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub Internet lub spotkania lub imprezy promocyjne.	konsultac yjnych LGD z mieszkańc ami					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: dane własne LGD.

W zakresie postępu rzeczowego nie było zagrożenia w osiągnięciu wskaźników. Istotną rzeczą było stworzenie przez LGD funduszu pożyczkowego, gdzie grantobiorcy otrzymali od LGD „Między Dalinem i Gościbią” pożyczki na realizację swoich działań i to spowodowało, że udało im się zrealizować projekty. W okresie pandemii dużo stowarzyszeń zatraciło swoją działalność. Należy podkreślić pomoc pracowników LGD dla beneficjentów na każdym etapie, tak aby projekt był zrealizowany bez większych problemów.

Przygotowując strategię pracownicy LGD koncentrowali się na dobrym rozeznaniu potrzeb mieszkańców, dlatego też w ich opinii każdy z projektów jest istotny dla rozwoju obszaru, mając na myśli m.in. boiska sportowe czy place zabaw.

Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Tabela 12 Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.

Finansowa realizacja celów oraz przedsięwzięć w LSR														
Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia						
Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [PLN]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Program / fundusz	Budżet w LSR [PLN]	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona	
											Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]	Realizacja budżetu [PLN]	Realizacja budżetu [%]
Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, współpracy międzysektorowej i budowa różnorodności gospodarczej z wykorzystaniem potencjału obszaru i mieszkańców	4 285 000,00 zł	2 531 304,92 zł	59%	1.1 Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy	4 285 000,00	2 531 304,92	59%	1.1.1 Wsparcie finansowe dla prowadzących własną firmę lub chcących rozpocząć działalność gospodarczą	PROW/ EFRROW	3 885 000,00 zł	2 492 893,00 zł	64%	2 131 304,92 zł	55%
								1.1.2 Wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwach	PROW/ EFRROW	400 000,00 zł	400 000,00 zł	100%	400 000,00 zł	100%
Inwestowanie w sferę społeczną zapewniającą rozwój mieszkańców, oraz promocję obszaru z poszanowaniem tradycji, dziedzictwa kulturowego, ekologii, rekreacji dla	5 648 000,00 zł	2 987 889,77 zł	53%	2.1 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, społecznej, edukacyjnej, rekreacyjno-turystycznej dla poprawy życia mieszkańców	2 600 000,00	1 839 621,77	71%	2.1.1 Wsparcie finansowe grup zainteresowań lub organizacja czasu wolnego	PROW/ EFRROW	210 000,00 zł	188 856,00 zł	90%	188 856,00 zł	90%
								2.1.2 Rozbudowa lub odtworzenie obiektów z tradycjami lub rzemiosłem	PROW/ EFRROW	374 731,00 zł	99 997,00 zł	27%	99 997,00 zł	27%
								2.1.3 Budowa lub budowa wraz z wyposażeniem miejsc integracji, rekreacji, i wypoczynku	PROW/ EFRROW	2 623 000,00 zł	1 651 591,84 zł	63%	1 334 927,77 zł	51%

podnoszenia jakości życia mieszkańców					2.1.4 Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków	PROW/ EFRROW	220 000,00 zł	215 841,00 zł	98%	215 841,00 zł	98%
	2.2 Promocja obszaru i aktywizacja społeczna mieszkańców w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1 881 000,00	0,00	0%	2.2.1 Szkolenia, doradztwo, spotkania informacyjne dla instytucji, mieszkańców, pracowników i organów LGD	PROW/ EFRROW	990 000,00 zł	990 000,00 zł	100%	984 000,00 zł	99%
					2.2.2 Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy promocyjne.	PROW/ EFRROW	1 038 823,00 zł	112 823,00 zł	11%	112 822,00 zł	11%
	2.3 Dbalność o stan środowiska naturalnego i promowanie postaw proekologicznych oraz zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego	180 000,00	51 446,00	29%	2.3.1 Kampanie lub akcje promujące działania proekologiczne lub zdrowotne	PROW/ EFRROW	30 000,00 zł	0,00 zł	0%	0,00 zł	0%
					2.3.2 Ochrona lub rewitalizacja zabytków lub ich remonty lub konserwacja	PROW/ EFRROW	161 446,00 zł	60 000,00 zł	37%	51 446,00 zł	32%
								RAZEM	6 212 001,84 zł	X	5 519 194,69 zł

Źródło: dane własne LGD.

Analizując postęp finansowy stan na 31.05.2021, realizacja budżetu dla Celu ogólnego 1 jest na poziomie 59%. Natomiast dla Celu ogólnego 2 na poziomie 53%.

W zakresie postępu finansowego, należy wskazać, iż LGD otrzymało dwa razy bonus. W opinii pracowników Biura pandemia nie miała większego znaczenia, ponieważ biuro pracowało normalnie i nie było pracy zdalnej, czy hybrydowej. Nie było sytuacji, że ktoś nie uzyskał informacji z beneficjentów z powodu pandemii. To na pewno też miało znaczenie, że nie było problemu z liczbą wnioskodawców chcących ubiegać się o dofinansowanie ich projektów.

5.3. Projekty współpracy

LGD realizuje jeden projekt współpracy pt. „**Rowerem w słoneczną Małopolskę**” (RWSM). Projekt jest realizowany z LGD Powiatu Wielickiego oraz LGD Turystyczna Podkowa.

Projekt umożliwi korzystanie z utworzonej infrastruktury, poszerzenie wiedzy o regionie oraz promocję turystyki rowerowej i obszaru, a także podnoszenie swoich umiejętności rowerowych i nawiązanie nowych znajomości. Dla osób nie biorących udziału w projekcie, będzie możliwość poznania walorów obszarów LGD, szansa na skorzystanie z infrastruktury utworzonej z projektu.

Projekt jest skierowany do osób niepełnosprawnych, osób po 50 roku życia oraz osób do 30 roku życia. Pracownicy podczas wywiadu podkreślili, iż projekty współpracy zawsze powinny być z korzyścią dla lokalnej społeczności i w takim kierunku powinno się takie projekty realizować.

5.4. Działania poza RLKS

W obszarze projektów finansowanych poza RLKS, LGD zrealizowało projekt, który miał na celu promocję obszaru LGD. Projekt był zrealizowany w ramach Mecenatu Małopolski. Tytuł tego projektu, to **Puzzle promocja obszaru LGD „Między Dalinem i Gościbią”**. W ramach tego zadania opracowano i wydano puzzle (1000 sztuk) z mapką obszaru LGD. Projekt był realizowany w 2019 roku. Budżet projektu wyniósł 12 692,30 zł.

5.5. Działalność Biura LGD

Wartością dodaną działalności Biura, jest fakt, iż część pracowników biura pracuje w Stowarzyszeniu od samego początku jego istnienia. Fakt, iż nie było nigdy problemów z naborami, ma odzwierciedlenie w codziennej pracy, w ramach której pracownicy udzielają

informacji i pomagają na każdym etapie przygotowania wniosków oraz późniejszego ich realizowania i rozliczania. Zaangażowanie pracowników miało także znaczenie w czasie pandemii, kiedy Biuro pracowało bez zmian w systemie stacjonarnym i nie było ograniczeń np. w kontaktach beneficjentów z pracownikami.

Analizując szkolenia dla pracowników Biura, należy podkreślić, iż szkolenia powinny być realizowane i kontynuowane w przyszłości. Powinny być one zawsze dostosowane do potrzeb pracy Biura. W minionym okresie szkolenia te odbywały się regularnie i obejmowały szeroki zakres tematyczny, który został zamieszczony poniżej w tabeli.

Taka sama sytuacja jest w zakresie prowadzenia szkoleń dla Zarządu oraz Rady.

Tabela 13 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych pracowników LGD
23.08.2016r.	Aktywizacja na obszarach realizacji LSR (formularze dla działania 19.2)	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	3
19.09.2016r.	Poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność ”(biznesplan)	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	3
10.10.2016r. - 12.10.2016r.	Agroturystyka - doskonalenie zawodowe pracowników jednostek samorządu terytorialnego	Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR)	4
15.11.2016r.	Lokalne produkty kulturowo-turystyczne w ofercie podmiotów ekonomii społecznej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) w Krakowie	1
24.11.2016r.- 15.12.2016r.	Działalność Lokalnych Grup Działania w Holandii jako przykład funkcjonowania LGD przy wykorzystaniu środków prywatnych do realizacji wybranych działań – funkcjonowanie LGD i organizacji w wybranych krajach Europy	Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR)	1
03.12.2016r. - 21.12.2016r.	Możliwości pozyskiwania środków finansowych na działalność prowadzoną przez zarejestrowane organizacje	Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR)	4
05.12.2016r. - 20.12.2016r.	ABC działalności gospodarczej na obszarach wiejskich: Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwach zlokalizowanych na obszarach wiejskich	Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR)	4
29.12.2016r.	Ogólne zasady pracy Rady zgodnie z regulaminem Rady Kryteria oceny wniosków	LGD "MDiG"	4
29.12.2016r.	Zasady wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LGD MDiG w oparciu o PROW 2014-2020 Kryteria oceny	LGD "MDiG", wykładowcy zewnętrzni	4
29.12.2016r.	Kryteria oceny wniosków – zasady wyboru operacji Grantowych	LGD "MDiG", wykładowcy zewnętrzni	4
23.01.2017r. – 24.01.2017r.	Ocena formalna wniosków w ramach PROW na lata 2014-2020, ze szczególnym naciskiem na weryfikację biznesplanów i dokumentacji technicznej projektów inwestycyjnych	Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich	3
26.01.2017r.	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach	2
03.01.2017r.- 30.03.2017r.	ABC przedsiębiorczości na obszarach wiejskich: zakładanie działalności gospodarczej i tworzenie biznesplanu	Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR)	4

06.02.2017r.	Podstawy prawne wdrażania LSR (ustawa z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, ustawa z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020). Zapisy LSR, Procedury wyboru i oceny operacji przyjęte w LGD	LGD Beskid Gorlicki	3
05.04.2017r.	Szkolenie dla LGD wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	3
07.04.2017r.	Zasady obsługi Platformy Obsługi Projektów	Omikron Mariusz Wachowicz	4
09.10.2017r.	Szkolenie dotyczące oceny wniosków w ramach Poddziałania 19.2 w ramach PROW 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	4
28.12.2017r.	Szkolenie informatyczne	Jan Poradzisz	4
17.01.2018r.	Szkolenie dla LGD z analizy wdrażania LSR i możliwości uniknięcia pomyłek we wnioskach	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	3
23.04.2018r.	Bezpieczeństwo informacji i ochrony danych osobowych, RODO-zmiany niezbędne do wprowadzenia w Stowarzyszeniach	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	4
14.06.2018r.	Zasady ewaluacji i monitoringu Lokalnej Strategii Kierowanej przez Społeczność LGD MDiG	Omikron Mariusz Wachowicz	4
06.02.2019r.	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	2
05.03.2019r.	Rachunkowość dla NGO	MISTIA	1
16.05.2019r.	Wynagrodzenia i świadczenia pracownicze- szkolenie e-learningowe	TaxNet	1
24.06.2019r.	Szkolenie dla Lokalnych Grup Działania (LGD)	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	2
25.06.2019r.	Szkolenie z zakresu ewaluacji i monitoringu	Omikron Mariusz Wachowicz	5

Źródło: dane własne LGD.

Tabela 14 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.

Data szkolenia	Temat szkolenia	Wykonawca szkolenia	Liczba przeszkolonych członków zarządu	Liczba przeszkolonych członków rady
29.12.2016r.	Ogólne zasady pracy Rady zgodnie z regulaminem Rady, Kryteria oceny wniosków	LGD "MDiG"	5	9
29.12.2016r.	Zasady wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LGD MDiG w oparciu o PROW 2014-2020	LGD "MDiG"	5	9
29.12.2016r.	Zasady wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LGD MDiG w oparciu o PROW 2014-2020 Kryteria oceny	LGD "MDiG", wykładowcy zewnętrzni	5	9

29.12.2016r.	Kryteria oceny wniosków – zasady wybory operacji Grantowych	LGD "MDiG", wykładowcy zewnętrzni	5	9
07.04.2017r.	Zasady obsługi Platformy Obsługi Projektów	Omikron Mariusz Wachowicz	5	9
09.10.2017r.	Szkolenie dotyczące oceny wniosków w ramach Poddziałania 19.2 w ramach PROW 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie	nd	9
14.06.2018r.	Zasady ewaluacji i monitoringu Lokalnej Strategii Kierowanej przez Społeczność LGD MDiG	Omikron Mariusz Wachowicz	5	nd
25.06.2019r.	Szkolenie z zakresu ewaluacji i monitoringu	Omikron Mariusz Wachowicz	5	7

Źródło: dane własne LGD.

Realizacja planu komunikacji

Analizując plan komunikacyjny, należy podkreślić, iż w opinii pracowników LGD jeśli zwiększone byłyby środki na komunikację, to można by w przyszłości skupić się bardziej, na tym aby promować działania oddolne. Analiza tabeli obrazującej postęp realizacji planu komunikacji wskazuje, wszystkie oprócz jednego z zaplanowanych wartości docelowych wskaźników zostały osiągnięte. Nieosiągnięty w całości wskaźnik to wydanie broszury informacyjnej, której wartość docelową zaplanowano na 2700 egz., a osiągnięty na dzień 31.05.2021 rok stan wyniósł 2600. Biorąc pod uwagę zakres już zrealizowanych działań promocyjno-informacyjnych można uznać, że już teraz są to zróżnicowane i wszechstronne realizacje, które mogły przełożyć się na zwiększenie rozpoznawalności LGD a także zainteresowania możliwościami współpracy ze stowarzyszeniem przez wnioskodawców i partnerów. Warto również zaznaczyć, że w przypadku dwóch wskaźników (ankieta poszkoleniowa oraz doradztwo), zaplanowane wartości wskaźników zostały przekroczone.

Tabela 15 Realizacja planu komunikacji.

Działanie komunikacyjne	Nazwa wskaźnika	Docelowa wartość wskaźnika	Wartość wskaźnika osiągnięta na dzień:					
			31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.05. 2021
Informacja na temat działalności LGD	Spotkanie informacyjno-konsultacyjne	35	5	10	17	23	32	35
	Artykuł na stronie internetowej	31	4	17	22	26	30	31
	Artykuł w gazecie lokalnej	4	2	4	4	4	4	4
	Broszura informacyjna	2700	500	1500	2000	2300	2500	2600
	Ulotka	500	500	500	500	500	500	500
	Organizacja spotkania promującego obszar LGD	2	0	1	2	2	2	2
	Organizacja konkursu	3	1	3	3	3	3	3
	Opracowanie i wydruk książeczki „Rozmowa Wnuka z Dziadkiem”	500	0	500	500	500	500	500
	Wydruk albumu „Smaki Ziemi Myślenickiej”	1000	0	1000	1000	1000	1000	1000
	Wizytówka	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Doradztwo dla Wnioskodawców	Udzielone doradztwo	490	311	579	677	731	774	815
	Spotkanie szkoleniowo-informacyjne w ramach doradztwa	3	0	3	3	3	3	3
	Szkolenie z wypełniania formularzy	8	5	8	8	8	8	8
	Plakat informacyjny	1000	500	1000	1000	1000	1000	1000
Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD dot. jakości pomocy świadczonej przez LGD na etapie przygotowywania wniosków o przyznanie pomocy	Ankieta po doradztwie oraz ankieta poszkoleniowa	470	0	221	310	390	461	491

Źródło: dane własne LGD.

Zdecydowanie duże znaczenie ma doradztwo w obszarze informowania oraz konsultowania wniosków, tak aby one były dobrze przygotowane. Najwięcej porad udzielono indywidualnie w biurze. Wartością dodaną z całą pewnością jest bezpośredni kontakt wnioskodawcy z pracownikiem, dzięki temu wnioski są przygotowane na wysokim poziomie.

Tabela 16 Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.

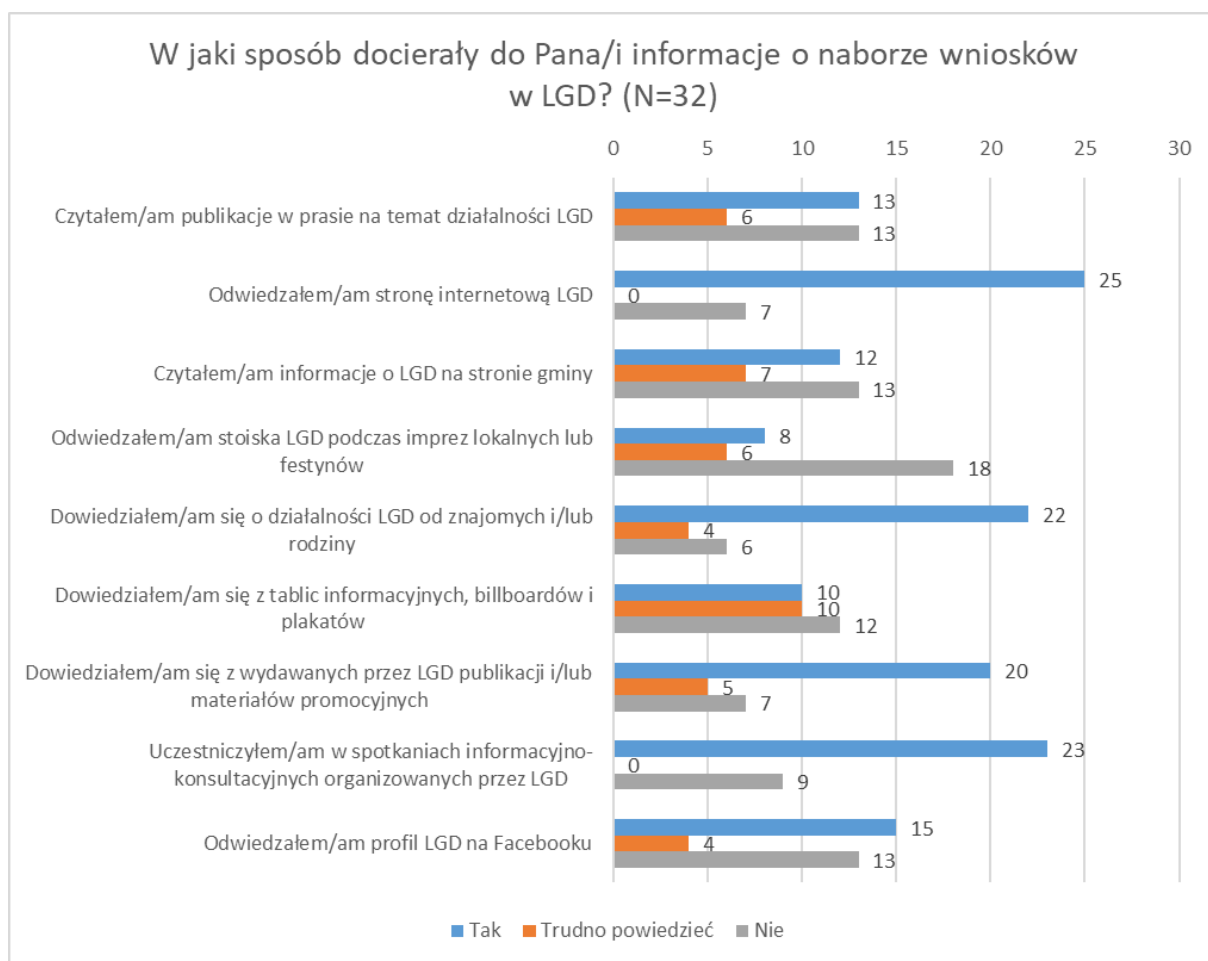
	Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.					
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.05.2021
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa w biurze	202	151	55	44	29	41
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa udzielonych telefonicznie	109	114	22	20	14	-
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa mailowo/ przez Internet	-	3	1	-	-	-
Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (suma wierszy powyżej)	311	268	88	64	43	41

Źródło: dane własne LGD.

Na podstawie przeprowadzonych badań ilościowych na obszarze LGD Między Dalinem i Gościbią wśród beneficjentów (32), należy zauważyć, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji jest strona internetowa LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD. Co ciekawe aż 18 wskazać na nie, dotyczyło odwiedzin stoiska LGD podczas imprez.

Różnorodność odpowiedzi wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która wykorzystuje różne kanały przykazywania informacji, tak aby dotrzeć do jak największej liczby odbiorców.

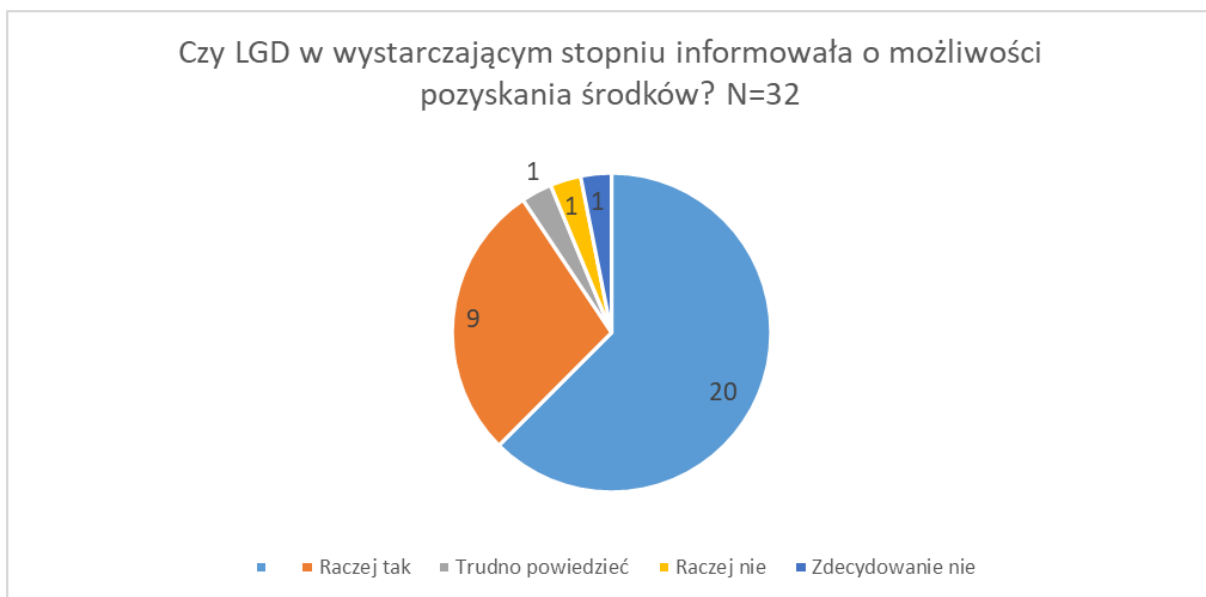
Wykres 5 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD?

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie, czy LGD w wystarczającym stopniu informowało o możliwości pozyskania środków, aż 20 respondentów odpowiedziało zdecydowanie tak. Raczej tak wskazało 9 osób. Odpowiedzi raczej nie, czy zdecydowanie nie były pojedyncze. Należy zatem podkreślić, iż respondenci bardzo dobrze ocenili działalność informacyjną LGD.

Wykres 6 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków?

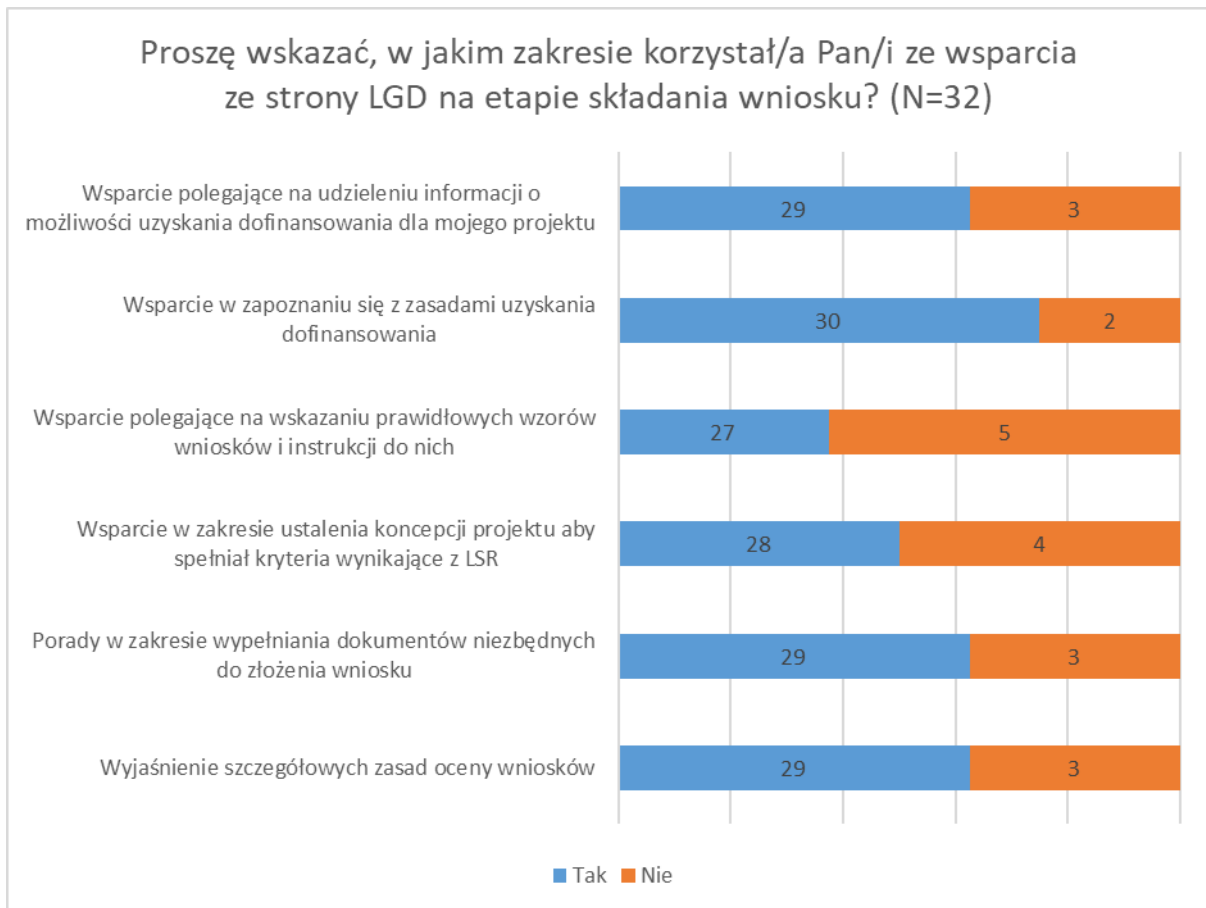

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące w jakim zakresie beneficjenci korzystali ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosków, praktycznie w każdym z obszarów odpowiedzi były na tak i znacząco przeważały. Z 32 respondentów aż 30 – 29 wskazało, że korzystało ze wsparcia LGD polegającego na udzielaniu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla projektu, wsparcia zapoznania się z zasadami uzyskania dofinansowania, oraz wsparcia polegającego na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków i porady w zakresie wypełnienia dokumentów, oraz w zakresie wyjaśnienia szczegółowych zasad oceny wniosków. Zdecydowana przewaga odpowiedzi twierdzących, wskazuje na istotną rolę pracowników Biura LGD, która ma swoje przełożenie na prawidłowe przygotowanie i złożenie wniosków przez wnioskodawców.

Wykres 7 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku?

Źródło: badania własne.

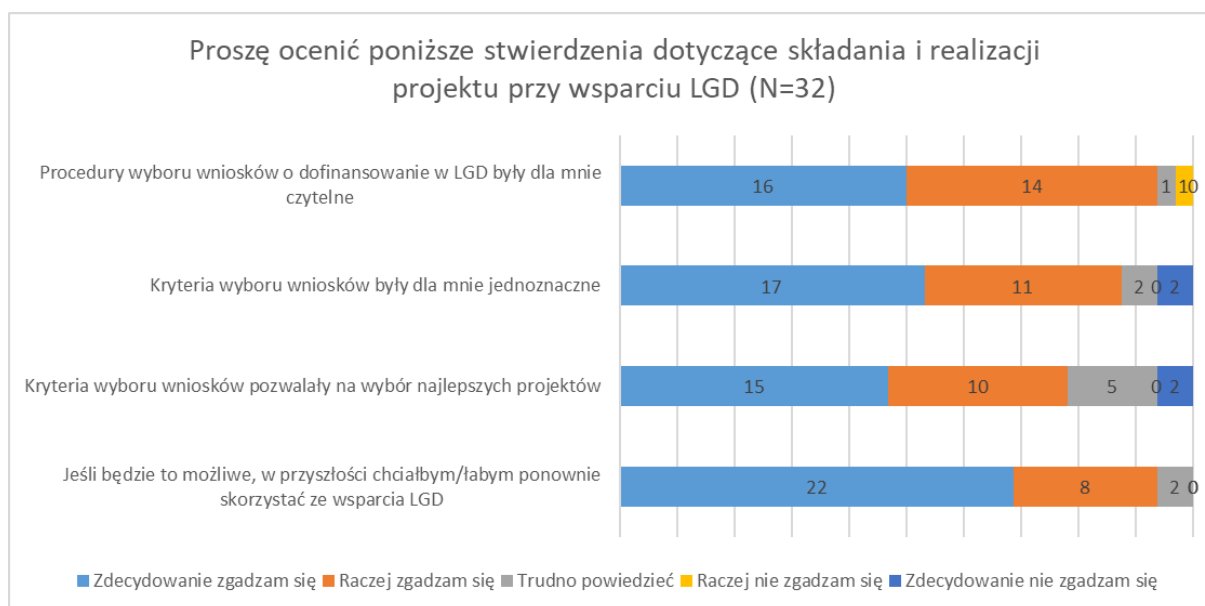
Tabela 17 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.

Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji								
		Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie	N
Etap składania wniosku	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	24	5	0	1	1	1	32
	Udzielone porady były przydatne	26	3	0	1	1	1	32
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	27	2	0	1	1	1	32
Etap realizacji operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	22	7	0	0	1	2	32
	Udzielone porady były przydatne	26	3	0	1	0	2	32
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	25	4	0	1	0	2	32
Etap rozliczania operacji	Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	23	3	1	0	1	4	32
	Udzielone porady były przydatne	24	2	1	0	1	4	32
	Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	23	3	1	0	1	4	32

Źródło: badania własne.

W odniesieniu do oceny wsparcia udzielonego beneficjentom przez LGD, należy wskazać, iż na każdym z etapów, zaczynając od składania wniosku, poprzez etap realizacji operacji, oraz etap rozliczania operacji beneficjenci bardzo dobrze ocenili działalność LGD. Najwięcej wskazań było do odpowiedzi: zdecydowanie zgadzam się, oraz raczej zgadzam się. Odpowiedź, iż beneficjent nie korzystał ze wsparcia pojawiła się kilkukrotnie na poszczególnych etapach. Należy zatem podkreślić, iż pomoc LGD jest potrzebna beneficjentom na każdym etapie realizacji projektu.

Wykres 8 Ocena stwierdzeń dotyczących składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Źródło: badania własne.

Analizując zakres działań w obszarze składania i realizacji projektów przez beneficjentów, przy wsparciu LGD, respondenci na wszystkie wymienione stwierdzenia, odpowiadali zdecydowanie tak oraz raczej się zgadzam. Niewiele wskazań było: trudno powiedzieć, czy też nie zgadzam się.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Ponadto wyrażają chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD, co wskazuje na potrzebę dalszych działań LGD w tym obszarze.

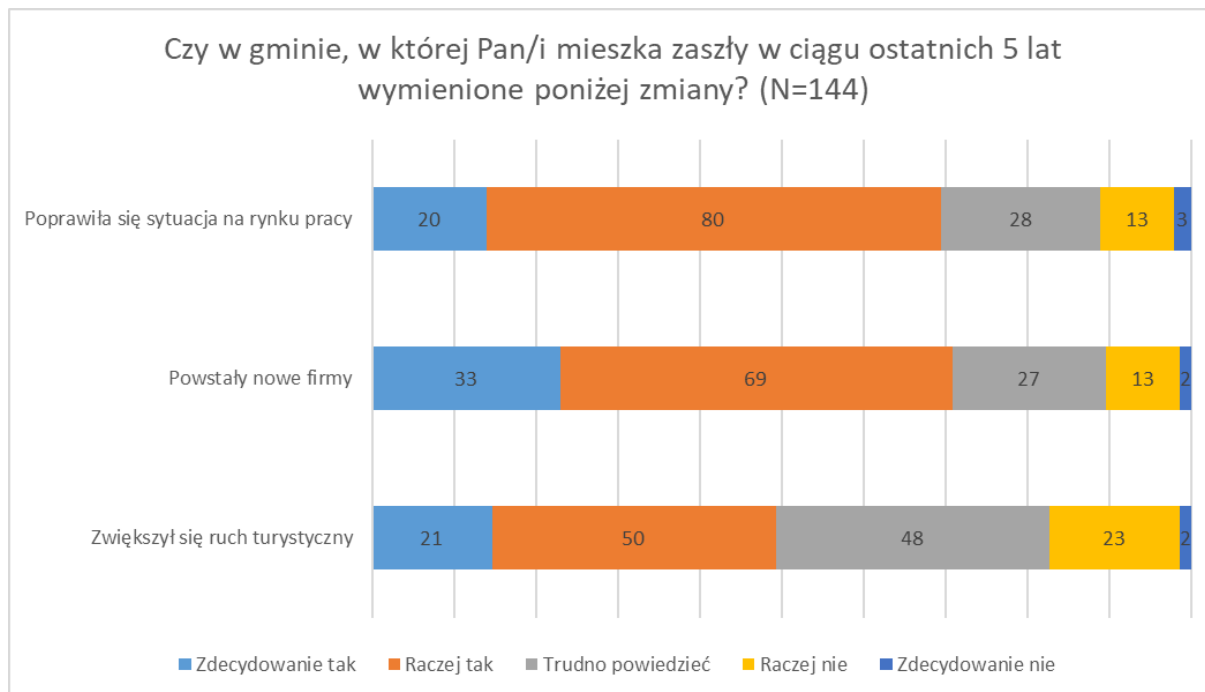
5.6. Zmiany na obszarze objętym LSR w ocenie członków lokalnej społeczności

Badania ankietowe, które zostały przeprowadzone wśród mieszkańców, pozwoliły na udzielenie odpowiedzi w kontekście zmian na obszarze objętym LSR „Między Dalinem i Gością”. W badaniu wzięło udział 144 osób.

Na pytanie, czy w gminie, w której respondent mieszka zaszły zmiany w zakresie rynku pracy w ciągu ostatnich 5 lat, najczęściej wskazań odnotowano w odpowiedzi raczej tak. Taka sytuacja była w odniesieniu do wszystkich trzech odpowiedzi. Najwięcej wskazań na zdecydowanie tak i raczej tak było w odniesieniu do pytania czy poprawiła się sytuacja na rynku pracy. Natomiast znaczna część respondentów nie potrafiła wskazać, przede wszystkim

czy zwiększył się ruch turystyczny. W tym samym obszarze było najwięcej wskazań na raczej nie. Zatem można wnioskować, iż mieszkańcy gmin nie dostrzegają zmian w obszarze turystyki.

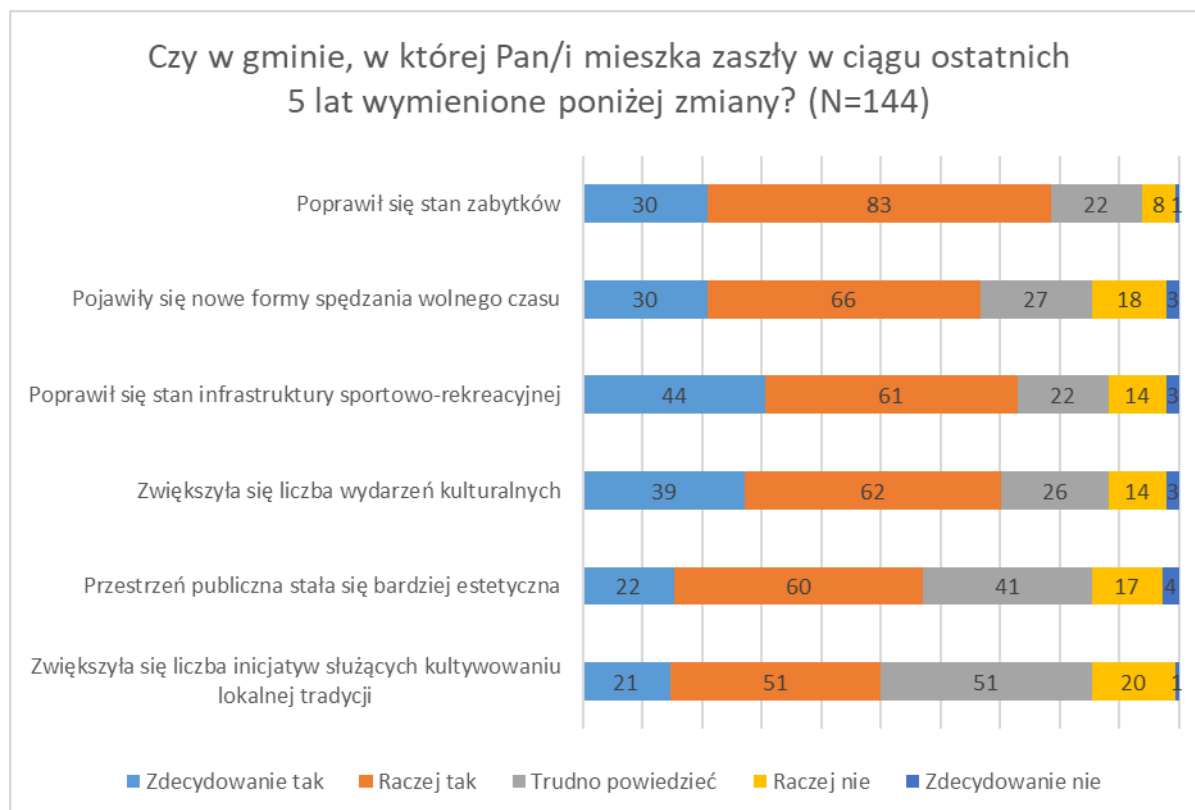
Wykres 9 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze rynku pracy?

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie czy mieszkańcy poszczególnych gmin dostrzegają zmiany, jakie zaszyły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat w zakresie oferty spędzania czasu wolnego oraz dziedzictwa kulturowego, zdecydowanie tak, czy raczej tak, to najczęściej wybierane odpowiedzi w odniesieniu, do praktycznie wszystkich wymienionych w pytaniu obszarów. Należy także podkreślić, iż mieszkańcy nie są w stanie ocenić czy zwiększyła się liczba inicjatyw służących kultywowaniu lokalnej tradycji. 41 wskazań na trudno powiedzieć, było także w pytaniu, czy przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna.

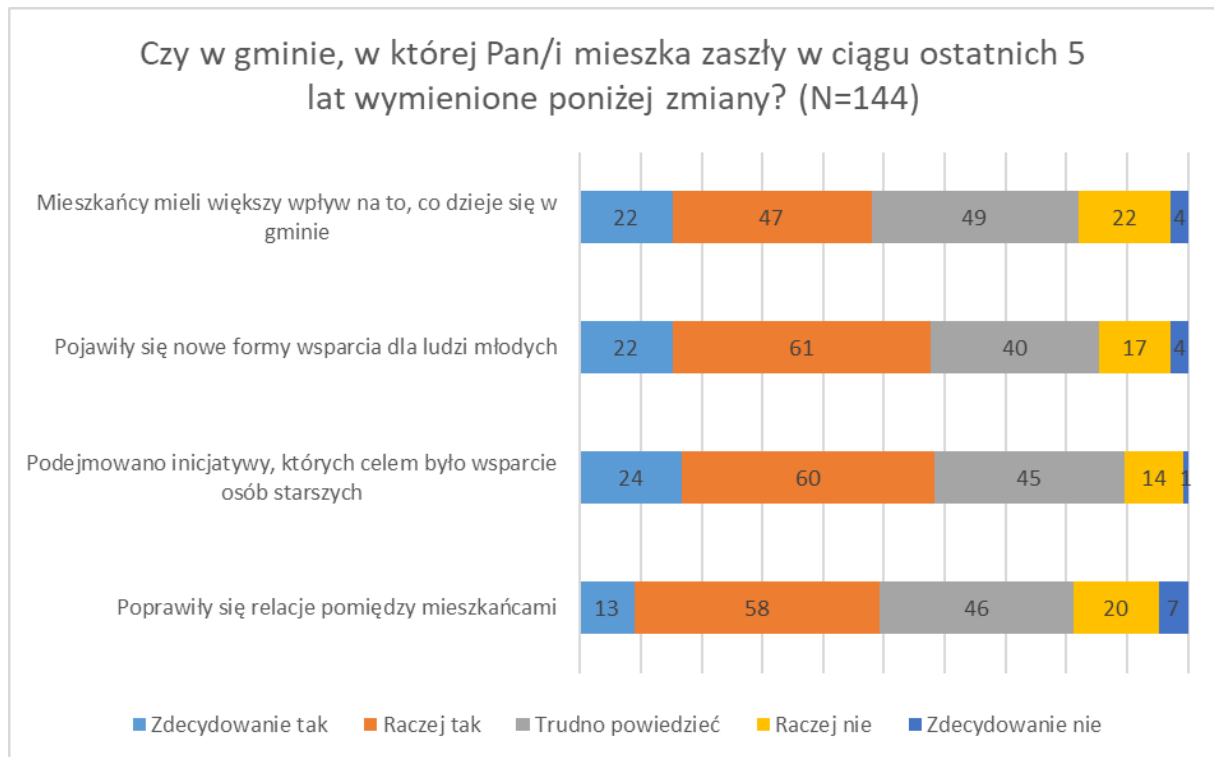
Wykres 10 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze oferty spędzania czasu wolnego oraz dziedzictwa kulturowego?

Źródło: badania własne.

Analizując wykres dotyczący zmian na danym obszarze w ostatnich 5 latach w zakresie aktywności obywatelskiej, najwięcej pozytywnych odpowiedzi dotyczyło tego, iż mieszkańcy dostrzegli nowe formy wsparcia dla młodych osób, ale także inicjatywy dotyczące osób starszych. Analiza przeprowadzonych badań wykazała jednak, iż 40-49 osób wskazało na odpowiedź: trudno powiedzieć we wszystkich obszarach. Może zatem należałoby realizować w nowej perspektywie więcej przedsięwzięć informacyjnych i aktywizujących mieszkańców gmin w obszarze LGD.

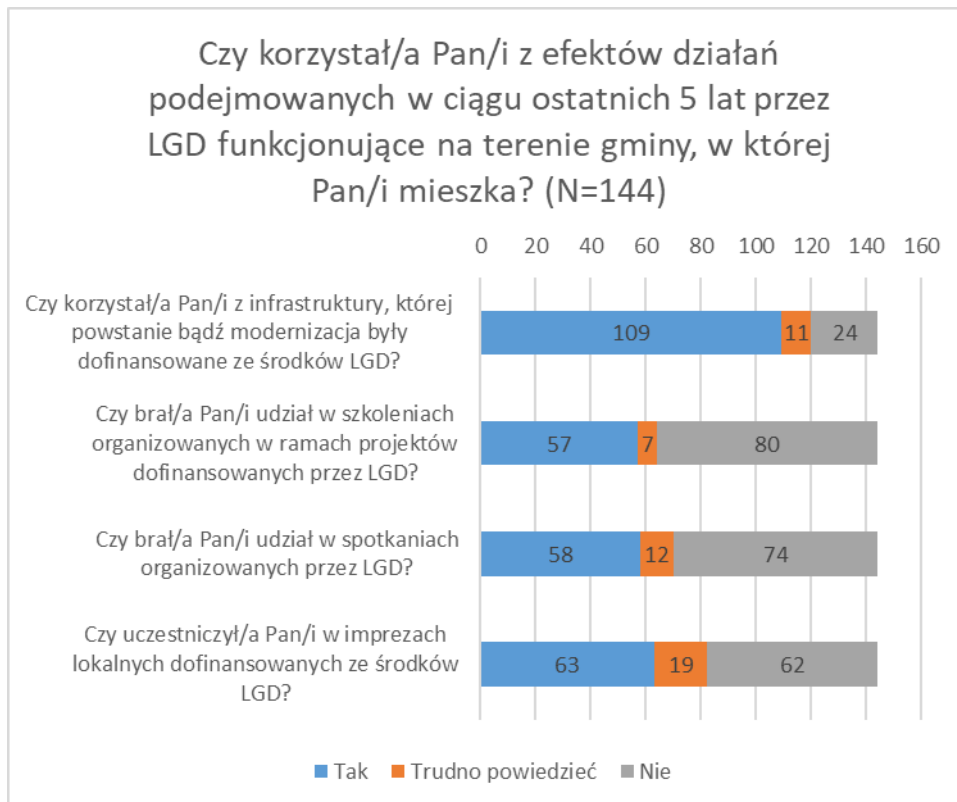
Wykres 11 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze aktywności obywatelskiej?

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie, czy mieszkańcy korzystali z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD, najwięcej respondentów – 109 - wskazało, iż korzystali z infrastruktury, która była dofinansowana ze środków LGD. Niestety duży odsetek był osób, które nie brały udziału w szkoleniach organizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez LGD. Taka sama niekorzystna sytuacja występuje, jeśli chodzi o udział w spotkaniach organizowanych przez LGD - nie odpowiedziało aż 74 osoby, a 62 na nie wskazało odnośnie uczestniczenia w imprezach lokalnych.

Wykres 12 Korzystanie z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy zamieszkania respondenta.

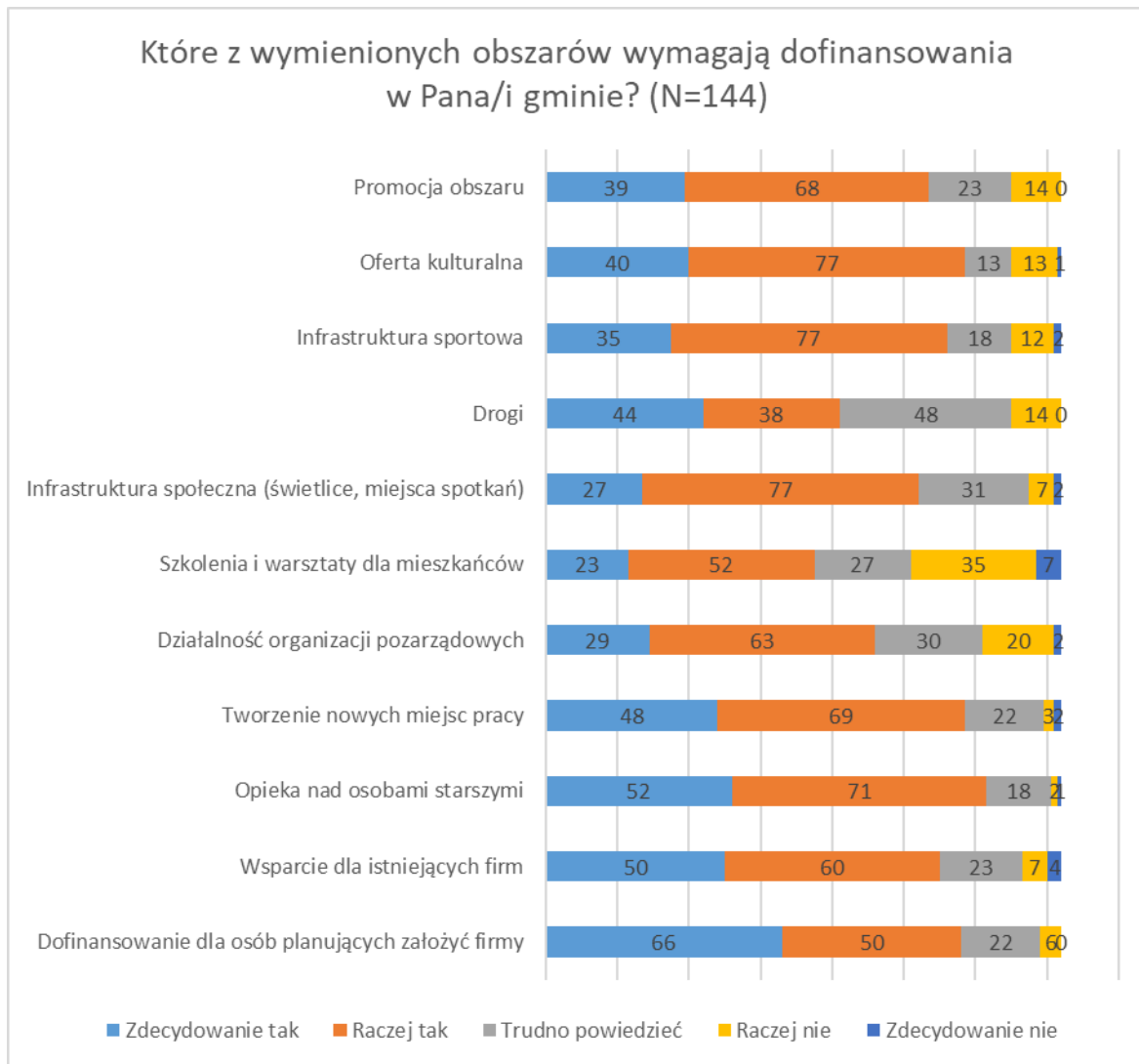

Źródło: badania własne.

Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają jeszcze dofinansowania. Tutaj odpowiedzi na tak i raczej tak przeważały we wszystkich badanych obszarach. Można zauważyć, iż tylko w przypadku infrastruktury drogowej aż 48 osób nie było w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Zatem, można stwierdzić, iż wszystkie wymienione poniżej na wykresie obszary wymagają wsparcia i takim zakresie powinna być kontynuowana działalność LGD „Między Dalinem i Gościbią”.

Wykres 13 Obszary wymagające wsparcia w gminie zamieszkania respondenta.

Źródło: badania własne.

6. Odpowiedź na wszystkie pytania badawcze.

6.1. Ocena wpływu na główny cel LSR

Realizacja LSR zakładała osiągnięcie trzech celów ogólnych:

- Pierwszy cel ogólny: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, współpracy międzysektorowej i budowa różnorodności gospodarczej z wykorzystaniem potencjału obszaru i mieszkańców.
- Drugi cel ogólny: Inwestowanie w sferę społeczną zapewniającą rozwój mieszkańców, oraz promocję obszaru z poszanowaniem tradycji, dziedzictwa kulturowego, ekologii, rekreacji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców.

W zakresie postępu rzeczowego nie było zagrożenia w osiągnięciu wskaźników. Nabory zostały ogłoszone od razu na tyle środków ile LGD posiadała. W pierwszym etapie na działalność gospodarczą, w drugim etapie na działania społeczne. Należy podkreślić, iż wnioskodawcy otrzymywali sporą pomoc ze strony pracowników biura, zwłaszcza na działania społeczne. To przełożyło się na efektywne wykorzystanie środków i realizację wskaźników.

W zakresie postępu finansowego stan na 31.05.2021, realizacja budżetu dla Celu ogólnego 1 była na poziomie 59%. Natomiast dla Celu ogólnego 2 na poziomie 53%.

Należy podkreślić, iż LGD otrzymało dwa razy bonus.

Bardzo dobre rozeznanie potrzeb mieszkańców na etapie pisania LSR przełożyło się na właściwe zrealizowanie wskaźników.

6.2. Ocena wpływu na kapitał społeczny

Kapitał społeczny jest sumą zasobów, aktualnych i potencjalnych, które należą się jednostce lub grupie z tytułu posiadania trwałej, mniej lub bardziej zinstytucjonalizowanej sieci relacji, znajomości, uznania wzajemnego. To znaczy, jest sumą kapitałów i władzy, które sieć taka może zmobilizować [Bourdieu, 2001].

Analizując działalność LGD w zakresie kapitału społecznego zostały przeprowadzone badania wśród mieszkańców oraz beneficjentów obszaru LGD Między Dalinem i Gościbią. Badania ilościowe zostały przeprowadzone w 2021 roku na potrzeby niniejszego opracowania.

Znaczna część ankietowanych mieszkańców dostrzegła nowe formy wsparcia dla młodych osób, ale także inicjatywy dotyczące osób starszych. W ich opinii poprawiły się także

relacje międzyludzkie i dostrzegli iż mają większy wpływ na to co się dzieje w gminie. Jednak była także część ankietowanych, która nie była w stanie odpowiedzieć, czy coś się zmieniło.

Pozytywnym jest fakt, iż znaczna część mieszkańców rozpoznaje i docenia działania, które są realizowane przez LGD Między Dalinem i Gościbią, ale nadal jest też taka część społeczeństwa lokalnego, która nie jest w stanie ocenić działalności tej LGD.

Natomiast beneficjenci pozytywnie odnieśli się do działalności LGD na każdym etapie składania oraz rozliczania wniosków. Wyrazili także chęć korzystania w przyszłości z dofinansowań oraz wsparcia ze strony LGD. Zatem istnieje potrzeba dalszego działania informacyjno-doradczego ze strony LGD.

6.3. Przedsiębiorczość

W obszarze rozwoju przedsiębiorczości wyniki badań z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni poprawę sytuacji na rynku pracy, oraz że powstanie nowych firm. Znaczna część respondentów nie potrafiła wskazać, czy zwiększył się ruch turystyczny. Zatem można wnioskować, iż mieszkańcy gmin nie dostrzegają znaczących zmian w obszarze turystyki.

Respondenci wskazali także, na obszary, które ich zdaniem wymagają w zakresie przedsiębiorczości jeszcze dofinansowania. Wskazali iż jest potrzeba dalszego tworzenia nowych miejsc pracy oraz możliwości dofinansowania dla osób zakładających nowe firmy i wsparcia dla istniejących firm.

Podsumowując, obecne działania LGD pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorczości w badanym obszarze, a przeprowadzone badania wśród mieszkańców terenu LGD, jednoznacznie wskazują na dalszą potrzebę wsparcia w obszarze zarówno podejmowania jak i rozwijania przedsiębiorczości w nowej perspektywie finansowej.

6.4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

W LSR cel ogólny drugi to: Inwestowanie w sferę społeczną zapewniającą rozwój mieszkańców, oraz promocję obszaru z poszanowaniem tradycji, dziedzictwa kulturowego, ekologii, rekreacji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Nabory odbywały się m.in. w ramach przedsięwzięć: Budowa lub budowa wraz z wyposażeniem miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku, Promowanie obszaru lub jego walorów poprzez kultywowanie lub odtwarzanie lub wsparcie lokalnej tradycji lub twórczości lub wydawanie opracowań lub publikacji lub promocja w Internecie lub spotkania lub imprezy

promocyjne, czy Utworzenie ścieżek rekreacyjnych lub dydaktycznych lub miejsc służących turystyce lub oznakowanie szlaków turystycznych lub obiektów historycznych lub przysiółków.

Natomiast wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni zmiany, jakie zaszły na ich terenie w ciągu ostatnich 5 lat. Zauważyli pojawienie się nowych form spędzania wolnego czasu, poprawy stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, czy też wzrostu liczby wydarzeń kulturalnych, ale także zauważyli poprawę stanu zabytków.

Ponadto w obszarze turystyki realizowany był projekt współpracy, gdzie m.in. grupą odbiorców były grupy defaworyzowane.

Ponadto LGD zrealizowała projekt w ramach Mecenatu Małopolski, którego tytuł to: Puzzle promocja obszaru LGD „Między Dalinem i Gościbią”.

6.5. Grupy defaworyzowane

Grupy defaworyzowane oznaczają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których w LSR skierowane są działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych – działania aktywizujące zawodowo, zwiększające ich szanse na znalezienie zatrudnienia.

W LSR Między Dalinem i Gościbią zdefiniowano następujące grupy defaworyzowane:

- osoby niepełnosprawne
- osoby po 50 roku życia
- osoby do 30 roku życia.

W ramach celu ogólnego drugiego, cel drugi szczegółowy to: Promocja obszaru i aktywizacja społeczna mieszkańców w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wyniki badań ankietowych z mieszkańcami wskazały, iż dostrzegają oni wsparcie w obszarach: mieszkańcy dostrzegli nowe formy wsparcia dla młodych osób, ale także inicjatywy dotyczące osób starszych. Należy podkreślić iż w ramach projektu współpracy pt. Rowerem w słoneczną Małopolskę” grupą odbiorców były z grup defaworyzowanych.

LGD podejmuje działania w zakresie wsparcia grup defaworyzowanych zarówno w obszarze aktywizacji, jak i działań w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i wsparcia zakładania nowych działalności.

6.6. Innowacyjność

Zdaniem pracowników Biura jak i Zarządu i Rady ciężko jest wskazać najlepsze projekty, które na pewno spełniają wymóg innowacyjności.

Różnorodność projektów jest mocną stroną beneficjentów na obszarze tej LGD.

6.7. Projekty współpracy

LGD realizuje jeden projekt współpracy pt. „Rowerem w słoneczną Małopolskę” (RWSM), z zakresu utworzenia infrastruktury, poszerzenia wiedzy o regionie oraz promocji turystyki rowerowej i obszaru. Projekt jest skierowany do osób niepełnosprawnych, osób po 50 roku życia oraz osób do 30 roku życia – czyli jest to projekt dla zdefiniowanych w LSR grup defaworyzowanych, co dodatkowo podnosi wartość projektu.

6.8. Ocena funkcjonowania LGD

Współpraca Biura zarówno w Zarządzie jak i Radą jest bardzo dobra. Zarówno Zarząd jak i Rada bardzo dobrze ocenili pracę Biura. Ma to zdecydowanie przełożenie na dobrą realizację wskaźników, oraz fakt, iż LGD dwa razy otrzymało bonus.

Zakres działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych) jest określony. Należy podkreślić iż LGD zawsze wykorzystuje różne narzędzia, tak aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców. Wskaźniki, które zostały przewidziane do realizacji planu komunikacji, były dostosowywane na podstawie doświadczeń pracowników Biura. Najlepszy rodzaj doradztwa to oczywiście doradztwo indywidualne w biurze i ono na pewno powinno być kontynuowane.

Odnosząc się do planu komunikacyjnego, należy podkreślić, iż w opinii pracowników LGD jeśli zwiększone byłyby środki na komunikację, to można by w przyszłości skupić się bardziej, na tym aby promować działania oddolne.

Analiza wyników badań wśród wnioskodawców wskazała, iż najlepszą formą pozyskiwania informacji dla nich jest strona LGD. Drugą istotną formą były informacje od znajomych oraz rodziny. W dalszej kolejności wnioskodawcy wskazywali też na udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez LGD, publikacje w prasie na temat działalności LGD.

Różnorodność wykorzystywanych narzędzi w pracy komunikacyjnej oraz doradczej wskazuje na dobry kierunek działalności LGD, która stara się dotrzeć do jak największej liczny odbiorców.

6.9. Ocena procesu wdrażania

Realizacja zarówno finansowana i rzeczowa odbywały się bez większych problemów. Wszystkie zmiany jakie nastąpiły w naborach wynikały. Należy podkreślić duże zainteresowanie wnioskodawców, gdzie liczba złożonych wniosków przekraczała zdecydowanie pulę przewidzianych na ten cel środków.

Istotną kwestią było stworzenie przez LGD funduszu pożyczkowego, gdzie grantobiorcy otrzymali od LGD „Między Dalinem i Gościbią” pożyczki na realizację swoich przedsięwzięć i to spowodowało, że udało im się zrealizować projekty.

W opinii Zarządu cele były dobrze napisane, ponieważ strategię udało się zrealizować w 100%, wynikało to z potrzeb lokalnej społeczności. Duże znaczenie miały konsultacje do strategii, oraz doświadczenie z pierwszego okresu programowania.

Ponadto LGD jest rozpoznawalna, ale w opinii Zarządu duża jest też rola samorządów, ludzi z którymi współpracują. Tak samo było w poprzednim okresie programowania, gdzie władarze gmin promowali LGD w środowiskach wiejskich. Na każdym spotkaniu wiejskim był przedstawiciel LGD.

Widoczne zaangażowanie zarówno pracowników Biura jak i Zarządu i Rady ma swoje przełożenie efektywność procesu wdrażania LSR.

6.10. Wartość dodana podejścia LEADER

Analiza działalności LGD Między Dalinem i Gościbią we wszystkich tych obszarach, które zostały wymienione w LSR ma swoje przełożenie na realizację wskaźników. Bardzo dobra ocena działalności LGD zarówno przez wnioskodawców jak i mieszkańców obszaru wskazuje na efektywną i dobrą pracę tej LGD.

Działalność LGD przede wszystkim w obszarze naborów wskazuje na efektywną pracę i bardzo dobrą współpracę Biura, Zarządu i Rady. Realizacja tych projektów poza typowym wsparciem na rozpoczęcie czy też rozwijanie przedsiębiorczości, ma też swoje odzwierciedlenie przy innych projektach m.in. grantach. Fakt, iż LGD dwa razy otrzymało bonus wskazuje na właściwe zdefiniowanie potrzeb lokalnej społeczności.

Dużym kapitałem LGD Między Dalinem i Gościbią jest to, że mają kontakty ze wszystkimi, związkami wyznaniowymi, biznesmenami, samorządami etc. Jest to obecnie ok 700 instytucji, z którymi LGD ma kontakt i może podjąć współpracę.

7. Podsumowanie. Wnioski i rekomendacje.

1. Należy w przyszłości kontynuować działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości, współpracy międzysektorowej i różnorodności, ale także działania mające na celu rozwój kapitału społecznego gmin LGD Między Dalinem i Gościbią.
2. W nowej perspektywie należałoby realizować więcej przedsięwzięć informacyjnych i aktywizujących mieszkańców gmin w obszarze LGD.
3. Działalność LGD w obszarze naborów powinna być kontynuowana w kolejnych latach w takim samym stopniu jak do tej pory.
4. W przyszłości należałoby zatem kontynuować działania w zakresie podejmowania i rozwijania działalności. Należałoby także wspierać rozwój infrastruktury turystycznej tego obszaru.
5. Należy zatem kontynuować wsparcie w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego, kierując działania w rozwój infrastruktury turystycznej. Ponadto należy wspierać działalność organizacji pozarządowych, które kultywują tradycje i historię tego regionu.
6. Zdefiniowane w LSR grupy defaworyzowane wymagają jednak dalszego wsparcia. W przyszłości należy wzmocnić działania w obszarze aktywizacji osób starszych, tworzenia nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem zatrudniania osób młodych, którzy znajdują się w grupie defaworyzowanej. Należy kontynuować działania w obszarze infrastruktury społecznej.
7. W przyszłości, aby nie było problemów z oceną innowacyjności należałoby uszczegółwić jej definicję i kryteria. Ponadto, być może dobrym kierunkiem byłoby realizacja projektów rozwijających i kultywujących tradycję i kulturę tego regionu z wykorzystaniem innowacyjnych metod doradczych, szkoleniowych, wydarzeń kulturalnych.
8. Należy w przyszłości wzmocnić obszar współpracy i podjąć działania w zakresie przygotowywania i realizowania takich projektów, z uwzględnieniem wszystkich mieszkańców, w tym w szczególności grup defaworyzowanych.
9. W obszarze funkcjonowania Biura w przyszłości powinno się kontynuować zarówno działania informacyjne jak i konsultacyjne wykorzystując te same narzędzia co obecnie, ponieważ jest to dobra i efektywna droga realizacji strategii LSR.

10. Analizując kryteria wyboru najlepszych projektów, proces wdrażania LSR i przyjęty system wskaźników, należy w przyszłości podjąć działania, tak aby UM przekazał pełną decyzyjność LGD – Radzie, która zna realia, obszar LGD i posiada kompetencje do pełnej oceny projektów.

8. Spis tabel i wykresów.

Rysunek 1 Obszar działania LGD.....	17
Tabela 1 Ludność w gminach wchodzących w skład LGD.....	18
Tabela 2 Wskaźnik G dla gmin wchodzących w obszar działania LGD.	18
Tabela 3 Lokaty gmin w województwie w poszczególnych kategoriach w roku 2019.....	19
Tabela 4 Pracujący w gminach wchodzących w skład LGD.	21
Tabela 5 Udział bezrobotnych w gminach wchodzących w skład LGD.....	22
Tabela 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	25
Tabela 7 Saldo migracji ogółem w gminach wchodzących w skład LGD.	25
Tabela 8 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	26
Tabela 9 Turystyczne obiekty noclegowe w gminach – stan w dniu 31 lipca poszczególnych lat.	27
Tabela 10 Historia naborów.	29
Tabela 11 Postęp rzeczowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.	33
Tabela 12 Postęp finansowy realizacji celów oraz przedsięwzięć w LSR.....	38
Tabela 13 Szkolenia pracowników LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.	41
Tabela 14 Szkolenia członków organów LGD w okresie od 1.01.2016 do 31.05.2021.....	42
Tabela 15 Realizacja planu komunikacji.	44
Tabela 16 Doradztwo w Biurze LGD. Dane na dzień.	46
Tabela 17 Ocena wsparcia udzielonego beneficjentowi przez LGD na różnych etapach prowadzenia operacji.....	50
Wykres 1 Wydatki gmin na jednego mieszkańca (PLN).....	19
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.....	22
Wykres 3 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców.....	23
Wykres 4 8 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	26
Wykres 5 W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w LGD?.....	47
Wykres 6 Czy LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków?	48
Wykres 7 Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku?.....	49
Wykres 8 Ocena stwierdzeń dotyczących składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.	51
Wykres 9 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze rynku pracy?	52
Wykres 10 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze oferty spędzania czasu wolnego oraz dziedzictwa kulturowego?	53
Wykres 11 Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszły w ciągu ostatnich 5 lat zmiany w obszarze aktywności obywatelskiej?.....	54
Wykres 12 Korzystanie z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD funkcjonujące na terenie gminy zamieszkania respondenta.	55
Wykres 13 Obszary wymagające wsparcia w gminie zamieszkania respondenta.	56

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania.

Ankieta dla mieszkańców obszaru LGD Między Dalinem a Gościbią

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej efektów funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania Między Dalinem a Gościbią. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety trwa 10 minut.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania Między Dalinem a Gościbią

1. Czy w gminie, w której Pan/i mieszka zaszyły w ciągu ostatnich 5 lat wymienione poniżej zmiany?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Mieszkańcy mieli większy wpływ na to, co dzieje się w gminie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiła się sytuacja na rynku pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Powstały nowe firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Pojawiły się nowe formy wsparcia dla ludzi młodych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Podejmowano inicjatywy, których celem było wsparcie osób starszych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba inicjatyw służących kultywowaniu lokalnej tradycji	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawiły się relacje pomiędzy mieszkańcami	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększył się ruch turystyczny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan zabytków	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

Pojawiły się nowe formy spędzania wolnego czasu	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Poprawił się stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zwiększyła się liczba wydarzeń kulturalnych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Przestrzeń publiczna stała się bardziej estetyczna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

2. Proszę wyobrazić sobie, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale środków finansowych w gminie, w której Pan/i mieszka. Które z wymienionych obszarów wymagają dofinansowania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Promocja obszaru	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Oferta kulturalna	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura sportowa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Drogi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Szkolenia i warsztaty dla mieszkańców	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Działalność organizacji pozarządowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Tworzenie nowych miejsc pracy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Opieka nad osobami starszymi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

Wsparcie dla istniejących firm	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Dofinansowanie dla osób planujących założyć firmy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie

3. Czy słyszał Pan/i o Lokalnej Grupie Działania Między Dalinem a Gościbią? Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Tak → Proszę przejść do pytania nr 4.
- b) Nie → Proszę przejść do pytania nr 5.

4. W jaki sposób docierały do Pana/i informacje dotyczące Lokalnej Grupy Działania Między Dalinem a Gościbią? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

5. Czy korzystał/a Pan/i z efektów działań podejmowanych w ciągu ostatnich 5 lat przez LGD działające na terenie gminy, w której Pan/i mieszka? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czy korzystał/a Pan/i z infrastruktury, której powstanie bądź modernizacja były dofinansowane ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniach organizowanych w ramach projektów dofinansowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy brał/a Pan/i udział w spotkaniach organizowanych przez LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czy uczestniczył/a Pan/i w imprezach lokalnych dofinansowanych ze środków LGD?	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

6. Proszę wskazać, w którym przedziale wiekowym się Pan/i mieści. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) 18-25 lat
- b) 26-35 lat
- c) 36-45 lat
- d) 46-55 lat
- e) 56-65 lat
- f) 66 lat lub więcej

7. Proszę podać swoją płeć. Proszę wybrać 1 odpowiedź.

- a) Kobieta
- b) Mężczyzna
- c) Wolę nie podawać.

Ankieta dla beneficjentów LGD Między Dalinem a Gościbią

Prosimy o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania Między Dalinem a Gościbią. Ankieta jest anonimowa, co znaczy, że nie gromadzimy żadnych danych, które mogą pozwolić na identyfikację osób ją wypełniających. Wypełnienie ankiety nie powinno zająć więcej niż 10 minut.

Ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która jest lub była realizatorem projektu wspartego przez Lokalną Grupę Działania (np. polegającego na założeniu działalności gospodarczej). W przypadku, gdy beneficjentami wsparcia był podmiot (Urząd Gminy, Ośrodek Kultury, Organizacja Pozarządowa, OSP, KGW), ankieta powinna zostać wypełniona przez osobę, która w ramach danego podmiotu była bezpośrednio zaangażowana w realizację dofinansowanego projektu.

Z góry dziękujemy za pomoc!

Lokalna Grupa Działania Między Dalinem a Gościbią

W jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

- a) Zdecydowanie zgadzam się
- b) Raczej zgadzam się
- c) Trudno powiedzieć
- d) Raczej nie zgadzam się
- e) Zdecydowanie nie zgadzam się

W jaki sposób docierały do Pana/i informacje o naborze wniosków w Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Czytałem/am publikacje w prasie na temat działalności LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stronę internetową LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytałem/am informacje o LGD na stronie gminy	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am stoiska LGD podczas imprez lokalnych lub festynów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się o działalności LGD od znajomych i/lub rodziny	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Dowiedziałem/am się z tablic informacyjnych, billboardów i plakatów	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Dowiedziałem/am się z wydawanych przez LGD publikacji i/lub materiałów promocyjnych	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Uczestniczyłem/am w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Odwiedzałem/am profil LGD na Facebooku	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Dlaczego zdecydował/a się Pan/i (lub podmiot reprezentowany przez Pana/ią) na złożenie wniosku o przyznanie pomocy finansowej do LGD? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje główny powód złożenia wniosku do LGD.

- Było to jedyne dostępne źródło finansowania mojego projektu
- Nie otrzymałem/am dofinansowania z innych środków/innego programu
- Chciałem/am skorzystać z nadarzającej się okazji otrzymania środków
- Zostałem/am zachęcony/a do złożenia wniosku przez LGD
- Na moją decyzję wpłynęła możliwość skorzystania z doradztwa w biurze LGD

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie składania wniosku? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Proszę wskazać, w jakim zakresie korzystał/a Pan/i ze wsparcia ze strony LGD na etapie składania wniosku? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Wsparcie polegające na udzieleniu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania dla mojego projektu	Tak	Nie
Wsparcie w zapoznaniu się z zasadami uzyskania dofinansowania	Tak	Nie
Wsparcie polegające na wskazaniu prawidłowych wzorów wniosków i instrukcji do nich	Tak	Nie
Wsparcie w zakresie ustalenia koncepcji projektu aby spełniał kryteria wynikające z LSR	Tak	Nie
Porady w zakresie wypełniania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku	Tak	Nie
Wyjaśnienie szczegółowych zasad oceny wniosków	Tak	Nie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie realizacji projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Jak ocenia Pan/i wsparcie udzielane przez LGD na etapie rozliczenia projektu? Proszę ocenić w jakim stopniu zgadza się Pan/i ze stwierdzeniami opisującymi wsparcie na tym etapie. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Zakres udzielonych porad spełnił moje oczekiwania	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Udzielone porady były przydatne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Przygotowanie merytoryczne doradcy/ców z LGD było odpowiednie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

Czy obecnie pozostaje Pan/i w kontakcie z LGD? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Uczestniczę w spotkaniach organizowanych przez LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się telefonicznie z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Czytam komunikaty na stronie internetowej LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Mam osobisty kontakt z przedstawicielami LGD	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Kontaktuję się w inny sposób	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Nie mam z LGD żadnego kontaktu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie

Czy brał/a Pan/i lub organizacja którą Pan/i reprezentuje udział w tworzeniu LSR? Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź.

- a) Tak
- b) Trudno powiedzieć

c) Nie

Kto był głównym odbiorcą efektów Pani/a projektu/ projektów? Proszę wybrać jedną odpowiedź, która najlepiej opisuje Pana/i projekt.

- a) Ja i moja rodzina
- b) Moja organizacja
- c) Ogół mieszkańców gminy/ obszaru LGD
- d) Turyści
- e) Przedsiębiorstwa
- f) Inne

Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące składania i realizacji projektu przy wsparciu LGD.

Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.

Procedury wyboru wniosków o dofinansowanie w LGD były dla mnie czytelne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków były dla mnie jednoznaczne	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Kryteria wyboru wniosków pozwalały na wybór najlepszych projektów	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
LGD w wystarczającym stopniu informowała o możliwości pozyskania środków	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie
Jeśli będzie to możliwe, w przyszłości chciałbym/łabym	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Trudno powiedzieć	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Nie korzystałem/am ze wsparcia na tym etapie

ponownie skorzystać ze wsparcia LGD						
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Czy na etapie przygotowania, realizacji lub rozliczania projektu pojawiły się jakieś problemy wpływające negatywnie na jego przebieg bądź rezultaty?

a) Tak → *Proszę odpowiedzieć na następane pytanie.*

b) Nie → ***Dziękujemy za wypełnienie ankiety!***

Jakie to były problemy? *Na pytanie odpowiadają tylko osoby, które w poprzednim pytaniu wybrały odpowiedź „Tak”. Proszę zaznaczyć 1 odpowiedź w każdym wierszu tabeli.*

Problemy bezpośrednio związane z przedmiotem projektu (np. problemy wynikające z branży w której działa przedsiębiorca, odbiorcami działań NGO lub uzgodnieniami dotyczącymi przebiegu tras rowerowych w projekcie gminnym)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy finansowe (np. z wypłatą dofinansowania, kredytem na realizację zadania, zmiennością cen w czasie realizacji zadania względem wpisanych we wniosku)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy formalno-prawne	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy personalne (np. z pracownikami, członkami/ partnerami itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy z terminową realizacją harmonogramu (opóźnienia itp.)	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Trudność w dostępie do informacji na temat składania, realizacji lub rozliczenia projektu	Tak	Trudno powiedzieć	Nie
Problemy wynikające z wprowadzenia w Polsce stanu pandemii	Tak	Trudno powiedzieć	Nie